

Informe 03/97-D

**Institut de Recerca i Tecnologia
Agroalimentàries (IRTA)**

Fiscalització de regularitat
Exercici 1995

**Sindicatura de Comptes
de Catalunya**

A Barcelona, el dia 24 de juliol de 1997, reunit el Ple de la Sindicatura de Comptes, sota la presidència del síndic major, Sr. Ferran Termes i Anglès, amb l'assistència dels síndics Srs. Manuel Cardeña i Coma, Josep M. Carreras i Puigdengolas, Marià Nicolàs i Ros, Jordi Petit Fontserè, Manuel Barrado i Palmer, i Xavier Vela i Parés, actuant-hi com a secretari, el secretari general de la Sindicatura, Sr. Ramon Planas i Font, i com a ponent el síndic Sr. Jordi Petit Fontserè, s'acorda aprovar, amb deliberació prèvia, l'informe de fiscalització 03/97-D, relatiu l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA), Fiscalització de regularitat, exercici 1995.

ÍNDEX

ABREVIATURES	7
1. INTRODUCCIÓ.....	9
1.1. INTRODUCCIÓ A L'INFORME.....	9
1.1.1. Objecte i abast material	9
1.1.2. Abast temporal i metodologia	9
1.1.3. Règim comptable	10
1.2. INTRODUCCIÓ A L'ENS FISCALITZAT	10
1.2.1. Constitució i naturalesa jurídica	10
1.2.2. Objecte social, funcions i activitat.....	10
1.2.3. Òrgans de govern i òrgans assessors de la gestió.....	13
1.2.4. Estructura operativa	15
1.2.5. Legislació general aplicable.....	18
2. FISCALITZACIÓ DELS ESTATS FINANCERS.....	18
2.1. INTRODUCCIÓ	18
2.2. ESTATS FINANCERS	19
2.3. OBSERVACIONS I NOTES AL BALANÇ.....	23
2.3.1. Immobilitzat immaterial	23
2.3.2. Immobilitzat material	26
2.3.3. Immobilitzat financer	28
2.3.4. Despeses a distribuir en diferents exercicis	29
2.3.5. Existències	30
2.3.6. Deutors.....	31
2.3.7. Tresoreria.....	34
2.3.8. Ajustaments per periodificació actius.....	34
2.3.9. Fons patrimonials	34
2.3.10. Ingressos a distribuir en diversos exercicis	36
2.3.11. Creditors a curt i llarg termini per deutes amb entitats de crèdit	38
2.3.12. Creditors a curt termini: deutes per compres i prestació de serveis	38
2.3.13. Creditors a curt termini: deutes amb les Administracions públiques.....	39
2.3.14. Creditors a curt termini: Altres deutes	40
2.3.15. Ajustaments per periodificació	41
2.4. OBSERVACIONS I NOTES AL COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS.....	41
2.4.1. Import net de la xifra de negocis	41
2.4.2. Altres ingressos d'exploració	42
2.4.3. Aprovisionaments	43
2.4.4. Despeses de personal	43
2.4.5. Dotació a l'amortització de l'immobilitzat	45
2.4.6. Altres despeses d'exploració	45
2.4.7. Ingressos i despeses financers.....	47
2.4.8. Ingressos i despeses extraordinaris.....	47

3.	FISCALITZACIÓ DE LES LIQUIDACIONS PRESSUPOSTÀRIES.....	48
3.1.	PRESSUPOSTOS APROVATS I LIQUIDACIÓ DELS PRESSUPOSTOS.....	48
3.2.	LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST D'EXPLOTACIÓ.....	50
3.2.1.	Pressupost aprovat i pressupost definitiu: modificacions i traspasos de capital.....	50
3.2.2.	Pressupost definitiu i liquidació del pressupost: diferències	53
3.2.3.	Liquidació del pressupost i Compte de pèrdues i guanys: ajustaments	54
3.3.	LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST DE CAPITAL	54
3.3.1.	Pressupost aprovat i pressupost definitiu: modificacions i traspasos a l'exploració.....	54
3.3.2.	Liquidació del pressupost i Balanç	55
4.	CONCLUSIONS FINALS: OBSERVACIONS I RECOMANACIONS.....	56
4.1.	CONCLUSIONS FINALS	56
4.2.	OBSERVACIONS I RECOMANACIONS	57
5.	TRÀMIT D'AL·LEGACIONS.....	61

ABREVIATURES

CICYT:	Comisión Interministerial de Ciencia y Tecnología
CIRIT:	Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica
CIVSA:	Centre d'Investigacions Veterinàries, SA
CREAF:	Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals
CSIC:	Consejo Superior de Investigaciones Científicas
DARP:	Departament d'Agricultura Ramaderia i Pesca
EPEC:	Llei 4/85, de 29 de març, de l'Estatut de l'Empresa Pública Catalana
FIFO:	First in, First out
FBG:	Fundació Bosch i Gimpera
INIA:	Instituto Nacional de Investigaciones y Tecnología Agraria i Alimentaria
INORSA:	Investigació Ornamental, SA
INSPV:	Instituto Nacional de Semillas y Plantas de Vivero
IRTA:	Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries
IVA:	Impost sobre el Valor Afegit
MAPA:	Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación
MEC:	Ministerio de Educación y Ciencia
MIE:	Ministerio de Industria y Energía
MPTA:	Milions de pessetes
PGC:	Pla General de Comptabilitat
PTA:	Pessetes
RIS:	Reglament de l'Impost sobre Societats
SC:	Serveis Centrals de l'IRTA
UAB:	Universitat Autònoma de Barcelona
UdL:	Universitat de Lleida
UE:	Unió Europea

1. INTRODUCCIÓ

1.1. INTRODUCCIÓ A L'INFORME

1.1.1. Objecte i abast material

De conformitat amb la normativa vigent, aquesta Sindicatura de Comptes emet el present Informe de Fiscalització relatiu a l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (d'ara endavant IRTA).

L'abast d'aquest Informe és el control de regularitat i, així, està constituït per:

- a) Anàlisi dels estats financers per tal de verificar que representen d'una manera fidel i veraç la situació patrimonial i financera de la societat, incloent-hi la informació necessària i suficient per a la seva adequada comprensió i interpretació.
- b) Anàlisi de les liquidacions pressupostàries, així com avaluació de la seva correcta realització en termes econòmics i financers.
- c) Anàlisi del compliment de la legalitat que li és aplicable, tant des del punt de vista comptable i pressupostari com de funcionament.

D'altra banda, l'avaluació de la gestió i el seu control, partint de les finalitats establertes per a l'IRTA en la seva llei de creació, i l'assoliment dels objectius fixats pel seu programa d'actuació ha estat l'objecte d'una fiscalització específica per part d'aquesta Sindicatura de Comptes que ha donat lloc a un informe individualitzat, l'Informe de Fiscalització 20/97-D.

Cal tenir present que aquesta Sindicatura de Comptes va emetre l'Informe de Fiscalització 01/92-D referent a l'IRTA en relació a l'exercici 1990.

1.1.2. Abast temporal i metodologia

1.1.2.1. Abast temporal

Aquest Informe es refereix a l'exercici 1995, tot i que, per a una correcta fiscalització de determinades masses patrimonials dels estats financers i per l'anàlisi de la seva evolució, es fa referència a exercicis anteriors. Per a la revisió de determinats aspectes de legalitat també ha estat necessari fer referència a altres exercicis.

1.1.2.2. Metodologia

Les proves realitzades, d'acompliment i substantives, han estat aquelles que, de forma selectiva, s'han considerat necessàries per tal d'obtenir evidència suficient

i adient, amb l'objectiu d'aconseguir una base raonable que permeti manifestar les conclusions que es desprenen del treball realitzat sobre la informació recollida en els estats financers i en les liquidacions pressupostàries de l'IRTA d'acord amb les normes d'auditoria pública generalment acceptades i sobre el seguiment dels preceptes legals que li són d'aplicació.

1.1.3. Règim comptable

Durant l'exercici 1995, l'IRTA estava sotmés al Pla General de Comptabilitat (PGC) aprovat pel Real decret 1643/1990. Cal esmentar que, a partir de l'1 de gener de 1996, li serà d'aplicació el Pla General de Comptabilitat Pública de la Generalitat de Catalunya, aprovat per l'Ordre de 28 d'agost de 1996. Aquest Pla tindrà, però, la consideració de pla marc mentre no s'aprovin els plans especials que preveu la mateixa disposició.

A més a més, l'IRTA elabora i liquida els corresponents pressupostos d'explotació i de capital.

1.2. INTRODUCCIÓ A L'ENS FISCALITZAT

1.2.1. Constitució i naturalesa jurídica

La Llei 23/1985, de 28 de novembre, del Parlament de Catalunya, va crear l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries com una entitat de dret públic amb personalitat jurídica pròpia. L'esmentada Llei estableix que l'IRTA és una empresa pública de la Generalitat que ajusta la seva activitat a l'ordenament jurídic privat i que està adscrita al Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca (d'ara endavant DARP).

La naturalesa jurídica esmentada en la Llei de creació, fa de l'IRTA una empresa pública de les que regula de manera específica el Capítol III de la Llei 4/1985, de 29 de març, de l'estatut de l'empresa pública catalana (d'ara endavant EEPC) i de les que es preveuen dins l'article 4.2 del Decret legislatiu 9/1994, de 13 de juliol, del text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya.

1.2.2. Objecte social, funcions i activitat

1.2.2.1. Objecte social

L'objecte social de l'IRTA, recollit en l'article 2 de la Llei de creació, és desglossa en els *objectius generals* següents:

- * impulsar la recerca i la innovació tecnològiques dins l'àmbit agroalimentari
- * facilitar la transferència ràpida i eficaç dels avenços científics

- * valoritzar els avenços científics i tecnològics propis
- * coordinar i col·laborar amb el sectors públic i privat en relació als anteriors objectius

1.2.2.2. Funcions

Per l'assoliment d'aquests objectius l'IRTA té assignades unes funcions bàsiques que el gener de 1986 van donar lloc als *Principis generals d'actuació* que suposen un segon nivell en la definició dels objectius de l'Institut, en els que s'arriba a un major grau de concreció dels objectius i de les actuacions genèriques a dur a terme. Aquests Principis generals d'actuació, que no han variat des d'aleshores, van ser detalladament especificats en un quadre resum recollit en l'Informe d'aquesta Sindicatura de Comptes referent a l'IRTA per a l'exercici 1990. A continuació, però, es recullen les *funcions bàsiques* de l'IRTA:

a) Recerca i desenvolupament experimental (R + D): Funció que es du a terme sota una organització de programes executats pels centres de l'IRTA per si sols o en col·laboració amb altres organismes o entitats científiques.

L'IRTA està vinculat amb relacions de naturalesa diversa amb el sistema estatal de ciència i tecnologia, amb les Universitats catalanes i amb diverses xarxes internacionals en l'àmbit agroalimentari, fet que li permet l'accés permanent als fluxos de coneixement i a les fonts de finançament.

b) Recerca contractual: Mitjançant aquesta funció l'IRTA posa a disposició de les empreses i associacions professionals la seva capacitat científica per avaluar, contrastar o desenvolupar productes, serveis o procediments.

c) Transferència tecnològica: Tota l'activitat de l'IRTA és inspirada per una visió finalista i de valorització dels avenços. Per això, disposa de diferents mecanismes de transferència apropiats per a cadascuna de les activitats o sectors als quals són aplicables els avenços. Els més utilitzats són:

- Publicació de resultats en mitjans especialitzats de difusió científica.
- Xarxa d'estacions experimentals, com a centres operatius en una doble via de comunicació: detectar les necessitats i divulgar les alternatives tecnològiques.
- Subministrament d'informació sobre l'avenç dels projectes de R + D en els serveis oficials o les entitats especialitzades en la difusió tecnològica.
- Contractes de cessió o de venda o convenis d'explotació de patents, mètodes o sistemes, fruit de la tasca investigadora, en les fases en les quals poden ser incorporats per les empreses.
- Acció de divulgació mitjançant jornades tècniques, activitats pilot o de demostració, etc. i a través dels mitjans de comunicació i publicacions pròpies.

d) Assistència tècnica: L'IRTA porta a terme aquesta funció per mitjà de molt diverses modalitats entre les quals podem esmentar: serveis de suport analític de

laboratori; assistència en la posada en marxa d'activitats noves o en el seu seguiment durant un temps limitat; serveis de testatge o contrastació de mètodes o productes, i elaboració d'estudis d'avaluació, diagnosi o prospecció, relatius a recursos, productes o desenvolupaments tecnològics.

e) Formació especialitzada: És un servei de l'IRTA destinat a ensinistrar o reciclar els responsables de dur a terme una nova activitat o procés o, en general, incorporar o difondre una innovació. Les modalitats d'aquesta actuació són: cursets, estades als centres o laboratoris de l'IRTA destinat a personal tècnic o personal altament especialitzat d'empreses dels sectors agroalimentaris, i estades de postgraduats universitaris als centres de l'IRTA per a l'elaboració de tesis doctorals o treballs de fi de carrera.

1.2.2.3. *Activitat*

L'activitat de l'IRTA, d'acord amb l'objecte social i les funcions anteriorment definides, es desenvolupa en tres àmbits temàtics:

- * Producció vegetal
- * Producció animal
- * Tecnologia dels aliments

L'activitat en cadascun d'aquests àmbits s'estructura en diferents *programes* (que poden alhora fraccionar-se en *subprogrames*) que són les grans línies d'actuació que, a partir d'anàlisis socio-econòmiques i del Pla Director de Política Agrària de la Generalitat, orienten una estratègia i uns objectius generals d'acció a mig i llarg termini. Els programes de l'IRTA dins dels tres àmbits temàtics esmentats són:

*<u>Producció vegetal:</u> - Horticultura - Fruticultura - Conreus extensius - Protecció vegetal - Control integrat de plagues - Biotecnologia vegetal	*<u>Producció animal:</u> - Genètica animal - Nutrició animal	*<u>Tecnologia dels aliments:</u> - Indústries càrnies - Postcollita - Altres àmbits alimentaris

La integració d'aquests programes compon l'anomenat *Pla d'actuació* de l'IRTA, en el que hi ha un major nivell de detall dels objectius i es determinen les estratègies i els mitjans a emprar, fets que condueixen a una definició més concreta de les actuacions a portar a terme estructurades en forma de *projectes o activitats de R+D i de transferència, contractes de recerca i transferència amb empreses o entitats del sector, serveis al sector*, etc. Tota aquesta organització de l'activitat de l'IRTA s'analitza de manera específica en l'Informe 20/97-D, de fiscalització de la gestió de l'IRTA .

1.2.3. Òrgans de govern i òrgans assessors de la gestió

L'article 9 de la Llei de creació de l'IRTA estableix que els seus òrgans de govern són: el Consell d'Administració i el director general. Addicionalment cal remarcar l'existència de dos òrgans assessors de la gestió: el consell assessor i els comitès de programa.

1.2.3.1. El consell d'administració

Els articles 10 i 11 de la Llei de creació estableixen entre d'altres aspectes les funcions essencials del consell d'administració, els membres que el componen i la periodicitat de les seves reunions.

A 31 de desembre de 1995, el Consell d'Administració de l'IRTA estava constituït pels membres següents:

- President: Sr. Francesc Xavier Marimón i Sabaté, conseller del DARP.
- Vicepresident: Sr. Josep Tarragó i Colominas, director general de l'IRTA.
- Secretari: Sr. Xavier Alibés i Rovira, subdirector general de l'IRTA.
- Vocals:
 - * Sr. Gustau García i Guillemet, director general de Producció i Indústries Agroalimentàries del DARP.
 - * Sr. Albert Juanola i Colom, director general d'Estructures Agràries del DARP.
 - * Sr. Estanislau Simon i Flores, director de l'Institut de Crèdit Agrari del Departament d'Economia i Finances.
 - * Sr. Antoni Giró i Roca, director general de Recerca del Comissionat per a Universitats i Recerca, en representació del Departament d'Ensenyament.
 - * Sr. Pere Mercader i Vilardell, assessor especial del conseller de Sanitat i Seguretat Social.
 - * Sr. Pere Sagarra i Trias, director general d'Energia, del Departament d'Indústria i Energia.
 - * Sr. Josep Xavier Hernández Moreno, secretari general del Departament de Comerç, Consum i Turisme.
 - * Sr. Francesc Martos i Aguilera, diputat-president de l'àrea d'Agricultura i Medi Natural de la Diputació de Barcelona.
 - * Sr. Xavier Rosell i Terris, diputat-president de la Comissió d'Agricultura, Ramaderia i Política Forestal de la Diputació de Girona.
 - * Sr. Josep Lluís Prim i Calzada, diputat provincial de la Diputació de Lleida.
 - * Sr. Agustí Castells i Casanova, president de la Comissió d'Agricultura, Territori i Urbanisme de la diputació de Tarragona.
 - * Sr. Agustí Carol i Foix, a proposta del conseller del DARP.
 - * Sr. Josep Guàrdia i Canela, a proposta del conseller del DARP.

Durant l'exercici 1995 van deixar de ser membres del consell d'administració:

Sr. Joan Albaigués i Riera, exdirector general de Recerca; Sr. Josep Montilla i Aguilera, com a representant de la Diputació de Barcelona; Sr. Manuel Català i Serentill, com a representant de la Diputació de Lleida, i Sr. Joan Pons i Mas, com a representant del personal de l'IRTA.

1.2.3.2. El director general

L'article 12 de la llei de creació de l'IRTA especifica les funcions corresponents al seu director general, bàsicament referents a:

- dirigir, gestionar, coordinar, inspeccionar i controlar les unitats, serveis, dependències i instal·lacions, així com el personal, les finances i la comptabilitat.
- executar els acords del consell d'administració, exercir les funcions que aquest li delegui i representar jurídicament l'empresa.
- administrar el patrimoni i supervisar l'activitat negocial de l'IRTA.

1.2.3.3. El consell assessor

Els articles 13 i 14 de la Llei de creació de l'IRTA estableixen les característiques i funcions generals del consell assessor.

Aquest consell el formen membres representatius de l'IRTA i de l'Administració de la Generalitat, del sector agroalimentari, de les universitats i dels col·legis professionals, del sector financer, del sector empresarial, dels sindicats i de les cambres de comerç. Les seves funcions d'assessorament al consell d'administració són, en general, donar-li informació sobre qualsevol assumpte que se li consulti en l'àmbit de les competències de l'Institut i presentar-li propostes d'acords que estimi convenients per al millor funcionament de l'IRTA. .

1.2.3.4. Els comitès de programa (o subprograma)

Des de l'exercici 1992 s'inicia la implantació d'aquests òrgans assessors que tenen l'encàrrec de vetllar per la correcta orientació i seguiment d'un programa o subprograma dels establerts per l'IRTA actuant com a assessors dels òrgans directius i, per tant, del consell d'administració. Hi ha un comitè per programa i aquests, a banda de la definició de les línies d'actuació dels programes (integrats en el Pla d'actuacions que depèn de l'aprovació del consell d'administració) s'encarreguen també del seguiment permanent dels objectius, estratègies d'actuació i mitjans materials i personals del programa que els hi corresponen.

La implantació d'aquests comitès de programa té com a finalitat incorporar a membres representants de l'IRTA i del DARP, però també representants dels sectors implicats. Aquest és el cas d'un dels primers comitès que va posar-se en marxa, el comitè del subprograma de fruita dolça, el qual incorpora dins els seus

membres a representants del Comitè econòmic de la fruita dolça de Catalunya, que acull gairebé a la totalitat d'associacions d'aquest sector a Catalunya.

Tot i que s'han posat en marxa altres comitès (el del subprograma de fruita seca, el del subprograma de selecció i millora genètica del porcí i el del programa de conreus extensius) la resta, malgrat haver estat creats, són encara inoperants. Aquest fet és conseqüència dels problemes que sorgeixen a l'hora de trobar membres representatius en sectors desestructurats, és a dir, mancats de entitats o agrupacions majoritàries que puguin representar els sectors.

Amb tot i això, la iniciativa d'incorporar membres representatius dels sectors agrícola, ramader i alimentari, cal considerar-la molt positiva ja que pot suposar un element clau per a l'IRTA, tant per al coneixement de les necessitats de recerca dels sectors, com per a canalitzar i transferir els avenços cap a aquests.

1.2.4. Estructura operativa

A banda dels òrgans de govern i els òrgans assessors de la gestió esmentats, l'IRTA realitza les seves activitats estructurant-se en diferents centres operatius (centres propis de l'IRTA, centres consorciats amb altres entitats o participació en empreses concretes) ubicats a diferents zones de Catalunya. A continuació es presenta un resum de l'estructura amb la que opera l'IRTA, amb les seves principals subdivisions i amb les activitats que duen a terme:

A) SERVEIS CENTRALS (d'ara endavant SC): són la seu central de l'IRTA a Barcelona. Hi ha el director general i les unitats de serveis centralitzats:

- Subdirecció General (Àrea de Coordinació i Programació, Àrea d'Estudis i Comunicació, Departament de Recursos Humans, Servei Jurídic i de Contractació, Servei de Documentació)
- Direcció d'Administració i Finances (Departament d'Administració i Control, Servei d'informàtica)

B) CENTRES DE L'IRTA: poden classificar-se des d'una òptica institucional o funcional. Institucionalment cal diferenciar entre els *centres propis* i els *centres consorciats*, segons siguin gestionats exclusivament per l'IRTA o en col·laboració amb altres entitats. Funcionalment s'ha de distingir els *centres de R+D* de les *estacions experimentals*: els primers són centres de recerca d'àmbit territorial no restringit, amb una visió més disciplinar, tant de recerca bàsica com aplicada, mentre que les estacions experimentals es dirigeixen a un àmbit territorial limitat i cap a una recerca, aplicada i de demostració-divulgació, segons els productes dels principals sectors agroalimentaris del seu àmbit territorial.

B-1) Centres propis:

* *Centre de Cabrils*: situat a Cabrils (Maresme), realitza investigacions en matèria de patologia, millora genètica i biotecnologia vegetal en relació a l'horticultura ornamental i de comestibles . El centre opera mitjançant quatre unitats funcionals:

- Departament de tecnologia hortícola
- Departament de genètica vegetal
- Departament de patologia vegetal
- Unitat d'entomologia aplicada (control integrat de plagues)

* *Centre Mas Bové*: situat a Constantí (Baix Camp), amb una tasca investigadora diferenciada en tres unitats:

- Departament d'arboricultura mediterrània
- Departament de nutrició animal (avicultura i porcicultura)
- Unitat de genètica animal (avícola)

* *Centre de tecnologia de la carn*: es troba a Monells (Baix Empordà) i és un centre que inclou en les seves instal·lacions: escorxador i sala d'especejament experimental, planta pilot de plats cuinats, sala de cates o panel, sala polivalent per a prova i demostració de nova maquinària, etc. Tot això per obtenir una oferta de millora de la qualitat i de la tecnologia dirigida sobretot al sector carni, però, ampliant progressivament l'oferta a altres subsectors de la indústria alimentària.

* *Centre de control porcí*: situat també a Monells, molt a prop de l'anterior centre, i dedicat de manera exclusiva a la genètica del porc, avaluant avenços tecnològics per a les explotacions porcínes i donant assistència tècnica a l'Associació catalana de seleccionadors de porcí.

* *Unitat de sanitat animal*: ubicada en el Laboratori de sanitat animal del DARP a la Zona Franca de Barcelona. Du a terme recerca científica i de desenvolupament tecnològic en diagnosi, prevenció de malalties i selecció i anàlisi de soques víriques.

* *Unitat de cunicultura*: situada a Caldes de Montbui (Vallès Oriental) Especialitzada en recerca i millora genètica dels conills per a la producció de carn.

* *Servei d'assistència tècnica en postcollita*: amb seu a Lleida, assessora i dona assistència tècnica al sector de la fruita en matèries de tractaments pre i post collita, emmagatzematge i frigoconservació, i altres aspectes tècnics de la distribució i comercialització que afectin a la conservació i qualitat de la fruita.

* *Estació experimental de l'Ebre*: situada a Amposta, en el Delta de l'Ebre, amb àrees d'activitat de citricultura, olivera, horticultura i arròs.

* *Estació experimental del Prat*: situada en el municipi del Prat de Llobregat, es

dedica a la realització de proves i experiències de nutrició animal (porcs, aus, conill, vedells i xais) actuant sota la direcció i com un annex del departament de nutrició animal del centre de Mas Bové.

* *Estació experimental de Lleida*: amb seu a Mollerussa però amb diverses ubicacions per disposar de diverses finques experimentals (Mollerussa, Gimenells, Torres de Segre, Corbins i Sió). És el centre de l'IRTA de més recent creació (finals de 1993) amb àrees de treball centrades en la fruticultura, encara que també tracta aspectes de conreus extensius de cereals.

B-2) Centres consorciats:

* *Centre UdL-IRTA de Lleida*: aquest centre ubicat al campus de la Universitat de Lleida (UdL) permet la sinèrgia derivada de l'actuació conjunta de l'IRTA i la UdL. Tot i ser un centre de l'IRTA, té la qualificació d'Institut Universitari adscrit a la UdL. Les seves principals línies d'activitat queden explicades detallant les seves cinc unitats operatives:

- Àrea de conreus extensius (cereals)
- Àrea de protecció de conreus (cereals i fruiters)
- Àrea de producció animal (porcí)
- Àrea de postcollita (fruita)
- Àrea de tecnologia dels aliments (fruita i oli)

* *Centre de recerca ecològica i aplicacions forestals (CREAF)*: ubicat al campus de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i creat com a consorci a iniciativa conjunta de la Generalitat (IRTA, Departament de Política Territorial i Obres Públiques, Departament de Medi Ambient i Comissionat per a Universitats i Recerca), la Universitat de Barcelona i l'Institut d'Estudis Catalans. La presidència del consorci és ocupada pel President de l'IRTA. Les seves tasques són en l'àmbit de l'ecologia terrestre i les aplicacions forestals, sobretot en el bosc mediterrani.

* *Unitat mixta (CSIC-IRTA) de genètica i biotecnologia vegetal*: d'acord amb un conveni signat l'any 1991 entre el Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC) i l'IRTA va crear-se aquesta unitat per col·laborar en projectes conjunts de biotecnologia vegetal (estudis d'ADN, ús de varietats transgèniques, etc.)

* *Fundació Mas Badia*: creada l'any 1984 per la Diputació de Girona, el DARP, la Cambra agrària, l'Agrupació de cooperatives agràries de Girona i la Universitat Politècnica. L'any 1987 s'incorporà l'IRTA que des de llavors assumeix la presidència d'aquesta Fundació, la qual passa a formar part de la xarxa de centres consorciats de l'IRTA. En aquest centre s'hi realitzen treballs experimentals en fruticultura, conreus extensius, protecció de conreus, agrometeorologia, etc., i actua com a estació experimental dedicada a temes d'interès de les terres de l'Empordà.

C) EMPRESSES PARTICIPADES

* *Investigació Ornamental, SA (INORSA)*: constituïda el 1988, té la seu a Vilassar de Mar (Maresme). Els seus socis són: l'IRTA, el Mercat de la flor i planta ornamental de Catalunya, Barcelona Tecnologia, SA, i el Consell comarcal del Maresme. La seva activitat més significativa és l'obtenció de noves varietats de clavell, a més d'altres en diferents apartats del sector ornamental (tecnologia postcollita, silvestres per a ús ornamental, etc.).

* *Centre d'Investigacions Veterinàries, SA (CIVSA)*: constituïda al 1990, té la seu a Amer (Gironès). Entre els seus socis destaquen: IRTA, Laboratoris Hipra, SA, Agropecuària Arbuset, SA, Biotecnos, SA, Fundació Bosch i Gimpera, i Barcelona Tecnologia, SA. L'empresa executa tasques de R+D, des de la valoració fins la comercialització de les tecnologies assolides, en els camps dels productes zoonosanitaris, dels mètodes de diagnosi, etc., d'aplicació en els sectors de la sanitat, la producció animal i les indústries agroalimentàries.

* *Nova genètica, SA*: constituïda el 1991, amb seu social a Solsona. Els seus socis són: IRTA, Copaga, S. Coop. i Barcelona Tecnologia, SA. La seva activitat principal se centra en el projecte de constitució, desenvolupament i avaluació d'una línia de truges hiperprolífiques.

1.2.5. Legislació general aplicable

- Llei 11/1981, de 7 de desembre, de patrimoni de la Generalitat.
- Llei 4/1985, de 29 de març, de l'Estatut de l'empresa pública catalana.
- Lleis de Pressupostos anuals de la Generalitat.
- Decret legislatiu 9/1994, de 13 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya.
- Legislació general de dret mercantil, civil, fiscal i laboral aplicables.

2. FISCALITZACIÓ DELS ESTATS FINANCERS

2.1. INTRODUCCIÓ

La fiscalització dels estats financers de l'IRTA ha consistit en una revisió de les diferents masses patrimonials i comptes que componen el Balanç i el Compte de pèrdues i guanys. Amb tot i això s'ha posat especial èmfasi en certs aspectes que aquesta Sindicatura de Comptes ha considerat com a fonamentals per la materialitat del seus imports, pels conceptes que recullen o pel risc d'auditoria que suposen, com ha estat el cas dels béns adscrits de l'immobilitzat immaterial, l'immobilitzat material i les despeses de personal.

La fiscalització esmentada ha suposat que es revisin alhora aspectes econòmico-financers i comptables i aspectes de procediments i de legalitat.

2.2. ESTATS FINANCERS

Els comptes anuals de l'IRTA corresponents a l'exercici 1995, que comprenen el Balanç de situació a 31 de desembre, el Compte de pèrdues i guanys i la Memòria corresponents a l'exercici anual acabat a la referida data, han estat auditats per Pleta Auditores, SA, presentant l'informe una opinió favorable sense excepcions.

Pel que fa a la Intervenció General de la Generalitat de Catalunya, aquesta va elaborar un informe de control financer corresponent a l'exercici 1994 consistent en una anàlisi genèrica de l'entitat, de l'estructura i evolució dels estats financers en els tres darrers exercicis, de la gestió pressupostària i de certa normativa que li és d'aplicació. Aquest informe, per tant, no conclou amb una opinió d'auditoria pròpiament dita, sinó que inclou una sèrie de fets remarcables i dues recomanacions de caire legal referents a la gestió pressupostària (modificacions pressupostàries) i a les despeses de personal (variacions de la massa salarial), que aquesta Sindicatura de Comptes fa constar en aquest Informe dins els epígrafs o capítols específicament dedicats als pressupostos i a les despeses del personal.

A continuació es presenten, a efectes comparatius, el Balanç de situació a 31 de desembre de 1994 i 1995, i els Compte de pèrdues i guanys dels exercicis finalitzats en els dates esmentades.

Balanç de situació a 31/12/94 i 31/12/95

ACTIU	31/12/94	31/12/95
IMMOBILITZAT	1.808,31	1.795,51
Immobilitzat immaterial	320,88	319,13
- Patents i marques	11,13	12,94
- Aplicacions informàtiques	17,44	25,30
- Béns adscrits Generalitat	363,58	363,58
- Amortitzacions	(71,27)	(82,69)
Immobilitzat material	1.457,37	1.451,03
- Terrenys i construccions	747,04	752,70
- Instal·lacions tècniques i maquinària	875,47	1.010,24
- Altres instal·lac., utilitatge i mobiliari	238,85	248,04
- Immobilitzat material en curs	4,55	7,22
- Altre Immobilitzat	196,20	218,69
- Amortitzacions	(604,74)	(785,86)
Immobilitzat financer	30,06	25,35
- Participacions en empreses associades	46,06	46,06
- Cartera de valors a llarg termini	4,54	4,54
- Provisions	(20,54)	(25,25)
DESPESES A DISTRIBUIR EN DIVERSOS EXERCICIS	26,05	20,53
CIRCULANT	581,39	641,34
Existències	34,17	33,52
- Primeres matèries i altres aprovisionaments	12,07	14,10
- Subproductes i residus	22,10	19,42
Deutors	465,35	528,32
- Clients	72,95	78,50
- Empreses associades	14,63	18,87
- Deutors diversos	370,77	423,95
- Personal	6,30	6,00
- Administracions públiques	4,54	4,90
- Provisions	(3,84)	(3,90)
Tresoreria	79,00	76,61
Ajustaments per periodificació	2,87	2,89
TOTAL ACTIU	2.415,75	2.457,38

Nota: Els imports són en milions de pessetes.

Font: Comptes anuals presentats per l'IRTA

SINDICATURA DE COMPTES DE CATALUNYA — INFORME 03/97-D

PASSIU	31/12/94	31/12/95
FONS PROPIS	1.189,66	1.214,90
Fons patrimonial traspasat	1.313,55	1.407,40
Pèrdues i guanys	(123,89)	(192,50)
INGRESSOS A DISTRIBUIR EN DIVERSOS EXERCICIS	836,85	811,45
- Subvencions de capital	527,67	508,32
- Béns adscrits Generalitat	309,18	303,13
CREDITORS A LLARG TERMINI	84,52	70,79
Deutes amb entitats de crèdit	84,52	70,79
CREDITORS A CURT TERMINI	304,72	360,24
Deutes amb entitats de crèdit	13,11	13,91
- Préstecs i altres deutes	12,93	13,73
- Deutes per interessos	0,18	0,18
Deutes amb empreses associades	0,00	0,02
Creditors comercials	130,84	167,50
- Deutes per compres o prestació de serveis	130,84	167,50
Altres deutes no comercials	142,21	149,46
- Administracions Públiques	83,94	95,22
- Altres deutes	41,35	54,24
- Remuneracions pendents de pagament	16,92	0,00
Ajustaments per periodificació	18,56	29,35
TOTAL PASSIU	2.415,75	2.457,38

Nota: Els imports són en milions de pessetes
 Font: Comptes anuals presentats per l'IRTA.

Compte de pèrdues i guanys dels exercicis anuals finalitzats a 31/12/94 i 31/12/95

	1994	1995
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ (I)	1.711,23	1.763,66
Import net xifra negocis	236,29	266,77
- Vendes	63,91	64,58
- Prestació de serveis	172,38	202,19
Altres ingressos d'exploració	1.474,94	1.496,89
- Ingressos accessoris i altres de gestió corrent	3,83	4,88
- Subvencions	1.471,11	1.492,01
DESPESES D'EXPLOTACIÓ (II)	1.961,11	2.057,99
Reducció d'existències, prod. acabats	3,29	2,68
Aprovisionaments	176,25	190,61
- Consum de primeres mat. i altres combustibles	128,35	149,61
- Altres despeses externes	47,90	41,00
Despeses de personal	1.243,27	1.363,28
- Sous, salaris i assimilats	949,53	1.046,04
- Càrregues socials	293,74	317,24
Dotació a l'amortització de l'immobilitzat	231,60	194,38
Variació provisions de tràfic: prov. insolvències	0,53	0,06
Altres despeses d'exploració	306,17	306,98
- Serveis exteriors	253,74	254,04
- Tributs	38,95	41,59
- Altres despeses de gestió corrent	13,48	11,35
PÈRDUA D'EXPLOTACIÓ (III) = (I-II)	(249,88)	(294,33)
INGRESSOS FINANCERS (IV)	10,46	11,68
Altres interessos i ingressos assimilats	9,95	11,65
Diferències positives de canvi	0,51	0,03
DESPESES FINANCERES (V)	9,27	9,85
Despeses financeres i assimilades	9,27	9,71
Diferències negatives de canvi	0,00	0,14
RESULTAT FINANCER POSITIU (VI) = (IV-V)	1,19	1,83
PÈRDUA D'ACTIVITATS ORDINÀRIES (VII) = (III + VI)	(248,69)	(292,50)
INGRESSOS EXTRAORDINARIS (VIII)	141,28	107,60
Ingressos extraordinaris	0,03	1,00
Subvenc. de capital transferides al resultat de l'exercici	139,21	98,93
Ingressos extraordinaris d'altres exercicis	2,04	7,67
DESPESES EXTRAORDINÀRIES (IX)	16,48	7,60
Variació provisions immobilitzat	14,65	4,71
Pèrdua procedent de l'immobilitzat	0,35	0,63
Despeses extraordinàries	0,01	0,58
Despeses extraordinàries d'altres exercicis	1,47	1,68
RESULTAT EXTRAORDINARI POSITIU (X) = (VIII-IX)	124,80	100,00
PÈRDUES ABANS D'IMPOSTOS (VII) + (X)	(123,89)	(192,50)
RESULTAT DE L'EXERCICI (PÈRDUA)	(123,89)	(192,50)

Nota: Els imports són en milions de pessetes
 Font: Comptes anuals presentats per l'IRTA.

2.3. OBSERVACIONS I NOTES AL BALANÇ

2.3.1. Immobilitzat immaterial

Inclou les aplicacions informàtiques, les patents i marques i els béns adscrits de la Generalitat. És sobre aquests últims sobre el que s'ha centrat especialment la fiscalització de l'immobilitzat immaterial, donat que a 31/12/95 representen un 20% sobre el total de l'immobilitzat i gairebé un 15% sobre el total de l'actiu, i també a causa d'altres aspectes relacionats amb la legalitat i amb les normes a seguir per la seva valoració.

2.3.1.1. Aplicacions informàtiques

Estan registrades a preu d'adquisició més la part de l'IVA no deduïble corresponent, donat que l'IRTA tributa en règim de prorrata pel que fa a l'Impost sobre el Valor Afegit (IVA). S'amortitzen a raó d'un 25% anual, el que és correcte. Les inversions en aplicacions informàtiques durant l'exercici 1995 han estat de 7,86 MPTA.

2.3.1.2. Patents i marques

L'IRTA, com a conseqüència de la seva tasca de R+D, obté noves varietats vegetals i determinades tecnologies, per exemple, d'hivernacles o d'aplicacions informàtiques de gestió de granges porcines. Les varietats vegetals, d'acord amb la Llei 11/1986, de 20 de març, de Patents, i amb la Llei 12/1975, de 12 de març, de Protecció d'obtencions vegetals, no s'inscriuen en el Registre de la propietat industrial, sinó en el Registre de variacions protegides i comercials del Instituto Nacional de Semillas y Plantas de Vivero (INSPV) del Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación (MAPA).

Tot i que el concepte de patents i marques suposa un import molt poc significatiu dins els estats financers de l'IRTA, cal remarcar el següent:

El criteri de l'IRTA a l'hora d'activar aquestes patents és fer-ho pel cost de registre i dels agents de la propietat industrial, afegint-hi també exercici a exercici les quotes de manteniment, amortitzant-les a raó d'un 20% anual. Tot això, però, sense incloure el cost per totes aquelles despeses de R+D que han estat necessàries per obtenir la patent.

Entenem que els condicionants d'èxit tècnic i rendibilitat comercial i financera que estableix la Norma de valoració 4a. del Pla General de Comptabilitat (PGC) per a poder activar com a cost de la patent aquestes despeses de R+D, fan que l'IRTA decideixi no activar-les, el que és correcte donat que, fins i tot un cop registrada una patent, no hi ha motius fundats de rendibilitat comercial i financera que permeti recuperar aquest cost. Per això, les despeses d'inscripció i manteniment en el registre i les dels agents de la propietat industrial, no haurien d'activar-se i

traspasar-se posteriorment a despesa mitjançant l'amortització en 5 anys, sinó que caldria comptabilitzar-les com despesa quan es produeixen. En tot cas, l'IRTA hauria d'incloure informació d'aquests temes a la seva Memòria, fent constar la part de despeses referents a patents registrades i també els ingressos que generen.

2.3.1.3. Béns adscrits

El desglossament dels béns adscrits per finques i segons el valor comptabilitzat per l'IRTA és el següent:

FINCA	SÒL	CONSTRUCCIÓ	TOTAL
Santa Creu	34,61	81,59	116,20
La Quintana	79,45	28,99	108,44
Mas Valero	22,20	13,93	36,13
La Massada	15,88	0,60	16,48
Alpicat	9,96	76,37	86,33
TOTAL	162,10	201,48	363,58

Font: Comptes anuals de l'IRTA

Nota: Els imports són en milions de pessetes

En relació a aquestes finques recollides a l'immobilitzat immaterial com a béns adscrits de la Generalitat, s'ha revisat la documentació següent:

* Llei de creació de l'IRTA: la seva disposició transitòria quarta estableix que l'IRTA se subroga en la posició jurídica del DARP en els drets i obligacions referents a determinats convenis amb diputacions, universitat, etc. La disposició addicional primera, estableix que s'integren a l'IRTA determinats serveis, centres i instituts fins llavors depenents del DARP. Aquesta Llei no contempla, però, un inventari dels béns ni la seva quantificació que, com a conseqüència de la subrogació i integració anteriors, s'adscriuen a l'IRTA.

* Relació de béns adscrits segons la Llei de creació: el desembre de 1987 l'IRTA obté aquesta relació detallada de data 30/11/87 de la Secretaria General del DARP. La relació no recull cap valoració dels béns adscrits, tot i que sí diferencia de manera detallada l'adscripció de béns immobles, béns mobles i drets sobre immobles.

(L'Informe d'aquesta Sindicatura de Comptes referent a l'IRTA en relació a l'exercici 1990 ja recomanava que aquests béns adscrits fossin correctament valorats i comptabilitzats en la seva totalitat dins l'immobilitzat, ja que en aquell exercici s'havien valorat únicament els béns mobles que es recollien en comptes d'ordre. També es recomanava la seva inscripció com a béns adscrits en el Registre de la Propietat, tràmit que ja ha estat realitzat).

* Dictamen de valoració dels béns immobles agraris adscrits a l'IRTA: aquest

document, de data desembre de 1993, realitzat per un enginyer agrònom de l'IRTA, recull únicament els béns adscrits integrats a l'IRTA d'acord amb la disposició addicional primera de la Llei de creació. Els descriu diferenciant cada finca i dins de cadascuna el que és sòl i construccions (edificis, habitatges, magatzems, dipòsits d'aigua, instal·lacions, millores realitzades, etc.). Partint d'això i seguint uns criteris de valoració basats en valoracions cadastrals, arriba a una quantificació final, desglossada en 5 finques, coincident amb la que apareix en els Comptes anuals de l'IRTA, que és la reproduïda en el quadre anterior.

* Convenis amb les Diputacions de Girona i Tarragona i actes de les sessions de les diputacions dels anys 1985, 1986 i 1990: aquests documents estableixen cessions d'ús o drets de superfície gratuïts en favor de l'IRTA, per períodes de 50 o 75 anys, sobre determinades finques o construccions, a Monells i a Constantí, d'acord amb la subrogació de l'IRTA descrita en la disposició transitòria quarta de la Llei de creació.

De l'anàlisi d'aquesta documentació bàsica i d'altra documentació auxiliar cal remarcar els punts següents:

- Pel que fa als béns mobles i immobles:

a) els béns immobles recollits en la relació de la Secretaria General del DARP i els que es quantifiquen en el dictamen de valoració, presenten certes diferències quant a l'extensió de la finca i a l'existència de determinades instal·lacions. A més, el dictamen de valoració no comprèn determinades instal·lacions, com les tres naus de vedells i conills d'un total d'uns 900 m² de la granja escola Marimon de Caldes de Montbui, que sí recollia la relació del secretari general del DARP com objecte d'adscripció.

b) la valoració del dictamen, coincident amb el que té comptabilitzat l'IRTA, es basa en uns criteris que inclouen factors com: "...beneficis esperats de la finca en el període d'horitzó temporal considerat...", "...valors actuals dels edificis, construccions i instal·lacions en funció del cost de reposició...", "...tipus d'actualització (...) valor cadastral corregit...", etc. Aquests factors, si bé podrien ser correctes per a una valoració cadastral o amb finalitats fiscals, no estan d'acord amb el principi general ni amb la norma de valoració 2a del PGC, del cost històric i del valor venal.

Adicionalment cal remarcar que la valoració hauria de realitzar-la un perit independent i d'acord amb els criteris del PGC, i requeriria també l'anàlisi i aprovació de la Direcció general de Patrimoni.

c) la valoració del dictamen no inclou els béns mobles que sí recull la relació de la Secretaria General del DARP, de manera molt detallada i extensa, però sense valoració. Aquests béns mobles, que va valorar-los l'IRTA aproximadament en uns 207 MPTA, donada l'antiguitat de la relació (any 1987), i tractant-se de béns de

segona mà, estarien en l'actualitat totalment amortitzats, fet que recull correctament la Memòria de l'IRTA. Malgrat això, haurien d'haver-se comptabilitzat d'acord amb l'esmentada valoració, dotat, exercici a exercici, la corresponent amortització, i donat de baixa de l'actiu amb l'autorització del responsable competent de l'IRTA. En l'actualitat, caldria dur a terme un inventari físic que permetés una comparació amb la relació històrica per tal de detectar l'existència o no d'aquests béns i, si és el cas, disposar d'un control del seu ús, fet que és independent de què estiguin o no totalment amortitzats.

d) des d'una òptica purament comptable entenem que els béns adscrits comptabilitzats per l'IRTA per 363,58 MPTA:

. són a l'immobilitzat immaterial quan seria més adient recollir-los com a tals però dins l'immobilitzat material

. han de suposar una contrapartida comptable en el passiu que, donat que els béns en qüestió procedeixen de la Generalitat, cal comptabilitzar-la dins els fons propis com a fons patrimonial adscrit. L'IRTA, però, l'ha comptabilitzat com a subvenció de capital dins els ingressos a distribuir en diferents exercicis (traspassa anualment com a ingrés al Compte de pèrdues i guanys una part dels ingressos a distribuir en diversos exercicis per un import igual al de la despesa per dotació a l'amortització dels béns que finança). La comptabilització com a fons patrimonial adscrit suposa que els 363,58 MPTA han de mantenir-s'hi, sense traspassar-se en exercicis successius com a ingrés al Compte de pèrdues i guanys.

- Pel que fa a les cessions d'ús o els drets de superfície:

Si bé es qualifiquen com a gratuïts, generen obligacions per a l'IRTA, per exemple, enderroc i construcció de determinats edificis o instal·lacions. Així, rebre aquests drets li suposa a l'IRTA un cost (enderroc i construcció) que hauria de comptabilitzar dins l'immobilitzat immaterial com a cost dels drets d'ús tractats com gratuïts. Cal tenir en compte també que, tot i que els terminis d'ús són llargs (50 o 75 anys), les construccions que està obligat a dur a terme l'IRTA per poder gaudir dels drets d'ús revertiran finalment a les diputacions.

2.3.2. Immobilitzat material

Recull les inversions realitzades per l'IRTA als diferents centres i unitats operatives pròpies des de la seva creació fins al 31/12/95. Els imports activats inclouen la part proporcional d'IVA no deduïble per tributar l'IRTA en règim de prorrata pel que fa a l'IVA, el que és acceptable.

L'import de les inversions realitzades durant l'exercici 1995 ha estat de 177,25 MPTA entre les que cal remarcar les referents a: Instal·lacions tècniques i maquinària i, més en concret, equips de laboratori, per 68,08 MPTA i instal·lacions

tècniques, per 20,30 MPTA; Altre immobilitzat, concretament en equips per processos informàtics, per 21,09 MPTA.

A continuació es presenta un quadre de les inversions efectuades durant l'exercici 1995 diferenciant segons els centres on s'han realitzat i detallant la font de finançament.

	UE(1)	CICYT(2)	CIRIT(3)	Contractes	INIA(4)	IRTA	ALTRES	TOTALS
Serveis centrals	-	-	-	-	-	11,87	-	11,87
Centre de Cabrials	2,36	1,53	4,56	0,80	5,58	5,78	-	20,61
Centre control porcí	-	2,12	-	-	0,50	3,33	-	5,94
Centre de tecnol. de la carn	7,35	6,74	10,22	5,61	9,85	4,69	-	44,46
Centre UdL-IRTA	-	1,38	9,08	0,62	9,38	5,90	0,79	27,15
Centre Mas Bové	3,15	3,06	2,47	0,42	12,46	13,94	-	35,50
Est. exp. Lleida	-	-	-	-	-	21,00	2,79	23,79
Est. exp. de l'Ebre	-	-	-	-	-	2,30	-	2,30
Est. exp. del Prat	-	-	-	0,24	-	-	-	0,24
Unitat de cunicultura	-	-	-	-	0,63	1,45	-	2,08
Unitat de sanitat animal	-	4,95	3,35	-	0,58	0,44	-	9,32
CREAF	-	1,84	-	-	-	-	-	1,84
TOTALS	12,86	21,62	29,68	7,69	38,98	70,70	3,58	185,11

Font: Detall facilitat per l'IRTA.

Nota(1): UE = Unió Europea

Nota(2): CICYT = Comisión Interministerial de Ciencia y Tecnología

Nota(3): CIRIT = Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica

Nota(4): INIA = Instituto Nacional de Investigaciones Agrarias

En l'anterior quadre, el total d'inversions de l'exercici 1995 és de 185,11 MPTA, donat que, a més de les inversions en immobilitzat material, per 177,25 MPTA, s'inclouen també els 7,86 MPTA de les inversions en aplicacions informàtiques de l'immobilitzat immaterial.

Cal remarcar que les entitats finançadores, públiques o privades, ho són en motiu, bé d'haver atorgat ajuts per a projectes de R+D de l'IRTA en els que una part va destinada a inversions, bé perquè han signat amb l'IRTA contractes per a recerques específiques en els que també es preveu el finançament de determinades inversions. La columna del finançat pel propi IRTA representen recursos procedents de les subvencions dels pressupostos de la Generalitat.

En relació a la fiscalització dels diferents comptes que componen l'immobilitzat material cal concloure, en termes generals, de manera satisfactòria. Malgrat això s'han observat alguns aspectes de procediment i de control físic i comptable que requeririen millores específiques en el futur. Així:

a) El control físic de l'immobilitzat material presenta certes debilitats ja que, si bé quan els SC formalitzen la compra d'un bé es comunica un codi al centre corresponent per al seu etiquetatge, no es duen a terme inventaris físics ni controls per conèixer si tots elements de l'immobilitzat són o no usats per a l'activitat. El

control de les baixes són meres comunicacions dels centres als SC.

b) El control comptable és per fitxes que, en casos com el de les construccions, inclouen un important conjunt de factures i elements diversos d'immobilitzat, la qual cosa dificulta el control físic i la imputació comptable, més quan la fitxa no inclou un resum de les factures que la componen.

c) El control comptable no permet un doble seguiment per comptes comptables i per fitxes en no existir un inventari de fitxes organitzat, desglossat per elements i relacionat amb comptes comptables. Així, l'IRTA disposa d'un seguiment d'altres i traspassos, però el seguiment i control és molt difícil ja que, per conèixer la composició a 31/12/95 d'una fitxa que aglutina diverses factures o elements d'immobilitzat de diferents exercicis i per conèixer l'antiguitat dels diferents components, cal anar cap enrera a cadascun dels llistats de control dels exercicis anteriors. A més, en el cas de les obres en curs, en el moment de traspassar-les a immobilitzat material definitiu, els elements o factures que componen una fitxa queden disgregats entre diferents comptes comptables, perdent-se la relació entre la fitxa (i els elements i factures que la componen) i el compte comptable.

d) El control comptable referent al seguiment de les dotacions anuals d'amortització de l'immobilitzat material milloraria substancialment amb la revisió dels referits aspectes i, a més, requereix també certs controls que permetin detectar evolucions no raonables originades per: les errades (com la detectada en l'amortització de l'exercici 1995 del compte "Altres construccions", per la que s'ha deixat de comptabilitzar la dotació corresponent a inversions valorades en 88 MPTA, que suposarien una major dotació de 2,66 MPTA); l'existència de béns totalment amortitzats els quals cal tenir detalladament detectats i informar-ne a la Memòria.

Aquests aspectes de procediment i control que requereixen certes millores hauran de tenir-se en compte a l'hora de detallar i confeccionar les possibilitats de les noves aplicacions i sistemes informàtics que l'IRTA està ultimant en l'actualitat.

2.3.3. Immobilitzat financer

El detall de l'immobilitzat financer a 31/12/95 és el següent:

	COST	PROVISIÓ	TOTAL
INORSA	19,96	(19,96)	0,00
Nova Genètica, SA	26,10	(4,66)	21,44
CIVSA	2,50	0,00	2,50
Comunitat de regants Pantà de Riudecanyes	1,39	0,00	1,39
Coop. comarcal de Reus	0,63	(0,63)	0,00
Copaga	0,02	0,00	0,02
TOTALS	50,60	(25,25)	25,35

Font: Comptes anuals de l'IRTA

Nota: Els imports són en milions de pessetes

En la introducció d'aquest Informe ja s'ha recollit certa informació referent a les tres primeres empreses participades del quadre anterior (veieu l'apartat C) a l'épígraf 1.2.4). Cal remarcar que la participació de l'IRTA en aquestes tres empreses és, respectivament, del 39,92%, 29% i 10%. Dels càlculs efectuats sobre els estats financers d'aquestes tres empreses, cal concloure que les corresponents provisions per depreciació de valors són correctes.

La participació de l'IRTA en les altres tres entitats de l'anterior quadre (comunitat de regants i cooperatives), està representada per títols que representen drets de reg de la comunitat o bé aportacions en concepte de capital de les cooperatives que donen dret a l'IRTA a ser-ne proveïdor. Són títols transferibles i representen una fiança o dipòsit retingut. En relació a aquests títols, tot i la seva poca materialitat dins els estats financers, cal remarcar que :

- de la Comunitat de regants del Pantà de Riudecanyes, tan sols se'ns han facilitat títols per valor de 750.000 PTA i de la Cooperativa agrària de Reus, per valor de 50.000 PTA.

- no hem obtingut documentació explicativa que sustenti la quantificació o la nul·litat de les provisions.

2.3.4. Despeses a distribuir en diferents exercicis

El total dels 20,53 MPTA tenen a veure amb dues operacions que recollim a continuació diferenciant el cost inicial en el moment de l'operació i les despeses acumulades ja imputades al Compte de pèrdues i guanys fins a 31/12/95:

	Cost inicial	Despeses imputades	Valor net
Lloguer maquinària (Bio-Rad)	2,63	2,10	0,53
Programa aqüicultura (Aquadelt)	30,00	10,00	20,00
TOTAL	32,50	12,10	20,53

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes d'acord amb dades comptables

Nota: Els imports són en milions de pessetes

- L'operació amb l'empresa Bio-Rad es va formalitzar l'abril del 1992 amb un contracte de lloguer d'una màquina a 5 anys, en el que en especificar-se que no existeix opció, no es tracta d'un arrendament financer, motiu pel qual, coneixent l'import total del lloguer de tot el període a fraccionar en factures anuals d'igual import, el repartiment de la despesa i la comptabilització de l'IRTA en aquest compte, és correcte.

- L'operació amb Aquadelt es va formalitzar el març del 1994 mitjançant un conveni entre el secretari general del DARP, el director general de l'IRTA i el conseller delegat d'Aquadelt,SA. En el conveni s'acordà de manera genèrica

col·laborar durant un període de 6 anys en la realització de programes de recerca en relació a l'aqüicultura catalana i que el DARP, mitjançant l'IRTA, aportaria per a aquesta finalitat 30 MPTA. De determinats punts del conveni se n'extreu que l'operació es tracta realment d'una iniciativa del DARP i que l'IRTA fa de pur intermediari del DARP. Per això, des d'una òptica comptable, l'IRTA hauria d'haver comptabilitzat únicament un import deutor a cobrar del DARP amb contrapartida a la seva tresoreria en el moment de fer efectiu el pagament, sense fer cap imputació en aquest compte d'actiu de despeses a distribuir en diversos exercicis.

2.3.5. Existències

El detall de les existències a 31/12/95 segons tipus i centres és el següent:

	Mas Bové	CCP(1)	CTC(2)	E.E.Prat	U.Cunicult.	Cabrils	UdL-IRTA	E.E. Ebre	TOTAL
Animals	6,43	-	-	6,50	5,52	-	-	-	18,45
Llavors i vegetals	-	-	-	-	-	-	0,97	-	0,97
Prod. químics	0,44	-	1,61	-	-	1,74	-	0,05	3,84
Material laboratori	0,06	-	0,50	-	-	1,14	-	-	1,70
Prod. fitosanitaris	0,23	0,01	-	-	-	0,17	-	-	0,41
Adobs	0,46	-	-	-	-	0,08	-	-	0,54
Prod. veterinaris	0,09	0,10	-	0,32	0,05	-	-	-	0,56
Pinsos i alim. bestiar	4,66	0,30	-	0,41	0,23	-	-	-	5,60
Altres	-	-	-	-	0,03	-	-	-	0,03
Embalatges	0,61	-	-	-	0,81	-	-	-	1,42
TOTAL	12,98	0,41	2,11	7,23	6,64	3,13	0,97	0,05	33,52

Font: Detall facilitat per l'IRTA

Nota: Els imports són en milions de pessetes

Nota(1): CCP = Centre de Control Porcí

Nota(2): CTC = Centre de Tecnologia de la Carn

S'han verificat les instruccions que els SC envien a cadascun dels centres per a la realització de l'inventari físic les quals hem trobat correctes. S'han obtingut els inventaris físics i valorats que cadascun dels centres envia als SC i que coincideixen amb el quadre anterior. Malgrat això, cal remarcar en relació a les existències dos aspectes de criteri o procediment que requeriran de certs controls:

*determinats animals de laboratori, pinsos i altres, que són resultat d'un procés de manipulació en els laboratoris es valoren amb criteris específics que determinen els propis tècnics experts de l'IRTA, d'acord a determinats costos que s'hi acumulen i/o partint de determinats preus de llotja. Aquest criteris basats en agregacions de costos i valors de reposició, tot i poder ser acceptables, hauran de complir sempre el principi de prudència valorativa.

*determinades existències, principalment de productes químics, s'adquireixen per a realitzar investigacions molt concretes i posteriorment poden no tornar-se a necessitar. Aquest aspecte requereix un control específic per part dels centres de l'obsolescència per caducitat per tal d'evitar mantenir-los en l'inventari.

2.3.6. Deutors

2.3.6.1. Clients

S'ha realitzat una prova genèrica dels càlculs de la qual ha resultat que el període mitjà en el cobrament dels clients està al voltant dels 3-3'5 mesos, el que resulta acceptable. També s'ha seleccionat una mostra suficient dels principals clients amb imports pendents de cobrament a 31/12/95, verificant-ne el seu cobrament durant l'exercici 1996, amb resultat, en termes generals, satisfactori.

Els 78,50 MPTA que recull el compte de clients a 31/12/95, inclou també:

- els clients de dubtós cobrament per 3,90 MPTA, que són els únics que han estat provisionats per insolvències, tots ells al 100%, per la qual cosa coincideix amb l'import de les provisions de deutors que figuren en l'actiu del Balanç.
- les factures pendents d'emetre per 16,86 MPTA, que es tracten a l'epígraf 2.4.1.

2.3.6.2. Clients empreses associades

Els 18,87 MPTA a 31/12/95 corresponen a imports pendents de cobrar d'INORSA, per 13,86 MPTA, i de Nova Genètica SA, per 5,01 MPTA.

* INORSA: les factures que componen els 13,86 MPTA pendents de cobrar a 31/12/95 presenten l'antiguitat i situació següent:

- factures de 1992, 1,36 MPTA, import cobrat entre 1993 i 1996;
- factures de 1993, 9,92 MPTA, i de 1995, 2,58 MPTA, de les quals, durant l'exercici 1996 encara no s'ha cobrat cap import.

Donats els problemes generals i de tresoreria que es desprenen de la revisió dels estats financers d'INORSA (fet que ha portat a l'IRTA a provisionar al 100% la inversió financera en aquesta empresa; veieu l'epígraf 2.3.3) i l'antiguitat de certes factures incobrades, l'IRTA ha de dotar provisió per aquests imports a cobrar d'INORSA (Veieu també altres temes relacionats amb INORSA a 2.3.6.3).

* Nova genètica, SA: les factures que componen els 5,01 MPTA pendents de cobrar a 31/12/95 corresponen a: factures de 1994, per 1,66 MPTA i a factures de 1995, per 3,35 MPTA, totes elles cobrades durant l'exercici 1996.

2.3.6.3. Deutors diversos

La composició dels 423,95 MPTA de saldo a 31/12/95 és detalla continuació:

	IMPORT
Deutors varis	30,67
- INORSA	5,61
- DARP (operació Premsa Catalana SA)	25,00
- Altres	0,06
Deutors per subvencions	393,28
- Generalitat de Catalunya	230,44
- CIRIT	62,17
- UE	55,32
- Diputació de Lleida	16,74
- Altres (< 10 MPTA)	28,61
TOTAL DEUTORS DIVERSOS	423,95

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes d'acord amb la comptabilitat de l'IRTA.

Nota: Els imports són en milions de pessetes.

- Deutors varis:

*INORSA: segons la Memòria de l'IRTA, aquests 5,61 MPTA s'han aportat entre el 1994 i 1995 en concepte de préstec capitalitzable sense interessos, malgrat això, no se'ns ha facilitat documentació que sustenti que es tracta d'aquest tipus de préstec. Davant d'això i de la problemàtica situació d'INORSA, ja esmentada a l'epígraf 2.3.6.2, l'IRTA i la resta de socis d'INORSA, van procedir, en la Junta ordinària d'accionistes de 27/6/96, al sanejament patrimonial i reequilibri entre el capital i el patrimoni d'INORSA realitzant una reducció i posterior ampliació de capital. Amb això l'IRTA va capitalitzar el préstec de 5,61 MPTA però entenem que, a 31/12/95, l'IRTA hauria de tenir dotats al 100% aquests 5,61 MPTA en la provisió per a insolvències.

* DARP (operació Premsa Catalana, SA): es tracta d'una operació que queda fora de l'activitat pròpia de l'IRTA i en la que actua com a intermediari del DARP, que és qui li encomana que es faci càrrec de les despeses per la inclusió de certs articles i publicitat referents a productes de dieta mediterrània en el diari Avui. L'IRTA es fa càrrec del total de la despesa de 25,00 MPTA que paga anticipadament i la registra dins els deutors varis (tot i que es tracta de bestretes a proveïdors de serveis) fins que arribin les factures al seu nom (durant el 1996 hem vist factures per 20 MPTA). Aquesta operació d'intermediació per compte del DARP és similar a la descrita en relació a Aquadelt a l'epígraf 2.3.4 i no representen activitats pròpies de l'objecte social per al qual va ser creat l'IRTA.

- Deutors per subvencions: s'ha fet una prova genèrica dels càlculs de la qual ha resultat que el període mitjà d'endarreriment en el cobrament de les subvencions de la Generalitat està al voltant de 3-4 mesos, i en el cobrament de les subvencions de la resta d'entitats públiques (UE, INIA, CICYT, CIRIT, diputacions, etc.) és d'uns 2,5-3 mesos. Aquests càlculs han estat verificats revisant documentació de

concessió i cobrament i els resultats esmentats cal considerar-los de com a acceptables. Cal remarcar a l'hora d'interpretar aquests resultats que determinades entitats públiques, com la UE, aporten, en el mateix moment de la concessió, una bestreta.

Pel que fa als 230,44 MPTA pendents de cobrament a 31/12/95 per subvencions de la Generalitat, s'ha verificat que han estat cobrats en la seva totalitat entre el gener i el març del 1996.

2.3.6.4. Personal

Aquest compte de deutors correspon als imports pendents de cobrar al personal en concepte de bestretes atorgades. S'han revisat els fulls de seguiment i control d'aquestes bestretes en els tres darrers exercicis i dels calendaris de reintegrament. De la revisió se n'extreu el següent:

* Els imports totals atorgats com a bestretes han estat: 1993, 7,77 MPTA; 1994, 7,51 MPTA, i 1995, 5,61 MPTA. El límit global anual de bestretes a atorgar, establert per l'article 79 del Conveni col·lectiu del personal de l'IRTA (signat per totes les parts i publicat en el DOGC núm. 1660 per Resolució de 25 de maig de 1992 del director general de Relacions Laborals del departament de Treball) és de 6 MPTA. Aquest límit no ha estat superat, tot i el que es podria deduir dels imports anteriorment esmentats per als exercicis 1993 i 1994, donat que el calendari d'atorgament de noves bestretes s'ha amotllat, tenint en compte el límit, al de reintegrament de les anteriorment atorgades.

* Els calendaris previstos de reintegrament de bestretes no superen els 14 mesos previstos en l'esmentat article del Conveni col·lectiu, fet que, a més, s'ha verificat revisant els descomptes en la nòmina per a una mostra suficient de treballadors.

* El límit o import màxim que pot concedir-se a cada treballador en concepte de bestreta (3 mensualitats dels conceptes de nòmina "Salari garantit IRTA" i "Plus d'antiguitat"), establert també en l'article 75 del Conveni col·lectiu, ha estat respectat per l'IRTA, segons la revisió de l'esmentada mostra. Malgrat això cal remarcar que aquest límit, "...d'1 a 3 mensualitats..." , establert en el Conveni col·lectiu original i signat per totes les parts, va ser publicat amb una errada en el DOGC núm.1660 de 23/10/92, que estableix que les bestretes seran "...d'1 o 2 mensualitats..." dels conceptes esmentats. Cal per tant que l'IRTA esclareixi aquest punt i acrediti que es tracta d'una errada de transcripció del DOGC.

2.3.6.5. Administracions públiques

Sota aquest concepte es comptabilitzen els imports pendents de cobrament, bàsicament referents a les retencions sobre els interessos meritats i cobrats dels comptes corrents bancaris.

2.3.7. Tresoreria

El saldo a 31/12/95 de 76,61 MPTA, té el següent desglossament:

Caixa:	0,67 MPTA
Bancs, comptes corrents:	75,94 MPTA

Els controls existents (arquejos de caixa i conciliacions bancàries) cal considerar-los en general com satisfactoris.

L'aspecte més remarcable de la tresoreria és que el saldo a final d'exercici suposa unes disponibilitats escasses davant la immediatesa de determinats pagaments com és el cas de l'IRPF, l'IVA i la Seguretat Social, que a 31/12/95 sumaven un total de 95,22 MPTA. Aquesta situació l'origina l'endarreriment en els cobraments de deutors, bàsicament, i per la importància dels imports, de les subvencions del pressupost de la Generalitat (a 31/12/95, 230,44 MPTA), tot i que l'endarreriment del cobrament és en aquest cas de 3-4 mesos. Malgrat tot, les bestretes inicials de subvencions d'altres entitats públiques per a projectes de R + D, el correcte grau de cobrament dels clients i l'endarreriment, dins els possibles, dels pagaments a proveïdors, han permès a l'IRTA superar situacions complicades de tresoreria, evitant fins i tot les operacions d'endeutament que la Llei de pressupostos de la Generalitat per al 1994 i 1995, havien previst i autoritzat per 70 MPTA i 100 MPTA, respectivament, i que l'IRTA no ha formalitzat.

2.3.8. Ajustaments per periodificació actius

Aquest compte de l'actiu registra despeses anticipades i imputables a l'exercici 1996 en relació a assegurances i a serveis diversos com pot ser el telèfon, comptabilització que és correcta.

2.3.9. Fons patrimonials

Els componen els fons traspassats inicialment en el moment de constituir-se l'IRTA més les aportacions de capital efectuades per la Generalitat, mitjançant el DARP, en els pressupostos de capital aprovats pels Pressupostos generals de la Generalitat fins l'exercici 1995.

La variació dels fons patrimonials durant l'exercici 1995 ha estat la següent:

	Imports en MPTA
Fons patrimonial a 31/12/94	1.313,55
Resultat negatiu de l'exercici 1994	(123,89)
Aportacions de capital , Generalitat 1995	480,00
Retall pressupostari aportacions de capital Generalitat 1995	(67,20)
Transferit a Fundació Mas Badia	(23,03)
Transferit al CREAM	(12,00)
Aplicat a despeses de R + D	(160,03)
Fons patrimonial a 31/12/95	1.407,40

Font: Comptes anuals de l'IRTA.

- Les aportacions de capital de 480 MPTA són les aprovades per al pressupost de capital de l'IRTA per la Llei de Pressupostos generals de la Generalitat de l'exercici 1995. La modificació pressupostària a la baixa de 67,20 MPTA, consta en un comunicat enviat a l'IRTA pel cap del servei de Gestió Econòmica del DARP i que es correspon amb la política de contenció de la despesa establerta per l'acord de Govern d'11/7/95, en el que s'estableix una retenció sobre el pressupost inicial del 14,07%.

- Els imports transferits a la Fundació Mas Badia són conseqüència del conveni del 24/2/87 entre l'IRTA i la resta d'entitats d'aquesta fundació, pel qual, s'acorden determinades aportacions per part dels diferents membres. Les actes de les reunions que fa periòdicament l'òrgan de govern de la fundació especifiquen anualment aquestes aportacions. Inicialment estava previst que durant el 1995 l'IRTA aportés 29,13 MPTA, però d'aquest total, la Diputació de Girona en va aportar 6,10 MPTA.

- Els imports transferits al CREAM són conseqüència del conveni del 30/6/87 entre l'IRTA i la resta d'entitats d'aquest consorci, així com dels estatuts que regeixen el CREAM. L'aportació de l'IRTA en l'exercici 1995, prevista també pel pressupost de capital aprovat per a l'IRTA, ha estat de 12 MPTA.

- L'IRTA té aprovada per la Llei de pressupostos de la Generalitat per al 1995, una dotació, dins el pressupost de capital, destinada a inversions en immobilitzat immaterial en concepte de despeses de R + D per valor de 372,53 MPTA. En la liquidació dels seus pressupostos l'IRTA traspasa al pressupost d'explotació tant l'esmentada dotació com els recursos, siguin o no procedents de l'aportació de la Generalitat, necessaris per finançar-la. Això donat que en la comptabilitat, pels motius comentats per al cas de les patents a l'epígraf 2.3.1.2, no activa aquestes despeses de R + D, sinó que les recull com a tals en el Compte de pèrdues i guanys.

La conseqüència de tot això és, per tant, que una part, 160,03 MPTA, del total de 480 MPTA dels recursos de l'aportació de capital de la Generalitat, es traspassen pressupostàriament al pressupost d'explotació i, per tant, en comptabilitat es redueixen dels fons patrimonials imputant-se com a ingressos per subvencions en el Compte de pèrdues i guanys sota el concepte Altres ingressos d'explotació.

2.3.10. Ingressos a distribuir en diversos exercicis

Del total de 811,45 MPTA de saldo a 31/12/95, 303,13 MPTA corresponen a la contrapartida comptable de l'adscripció de béns. Tal com s'ha comentat dins l'apartat f) de l'epígraf 2.3.1, l'adscripció dels béns, en procedir de la Generalitat, s'haurien d'haver inclòs com a patrimoni rebut en adscripció formant part dels fons patrimonials i no com ingressos a distribuir en diferents exercicis.

La resta d'ingressos a distribuir en diversos exercicis, 508,32 MPTA, representen les subvencions de capital rebudes d'altres ens públics per a finançar part de les despeses i les inversions dels projectes de R+D de l'IRTA. El detall referent a l'exercici 1995 es presenta a continuació:

	Saldo 31/12/94	Subvenc. de capital 1995	Aplicat a explotació	Aplicat art.22 Imp. Soc.(1)	Subv. 1 996 cobrades el 1995	Saldo 31/12/95
Diputació Tarragona	5,38	163,84	(163,84)	(2,36)	-	3,02
Diputació Lleida	20,40	16,74	(16,74)	(4,20)	-	16,20
Diputació Girona	0,60	-	-	(0,20)	-	0,40
Diputació Barcelona	1,00	-	-	(0,50)	-	0,50
CIRIT	96,73	105,58	(77,21)	(15,58)	-	109,52
INIA	128,74	146,15	(127,40)	(24,59)	-	122,90
CICYT	194,68	77,81	(41,49)	(39,13)	-	191,87
INSPV	-	1,46	(1,46)	-	-	-
UE	33,11	74,33	(74,33)	(5,12)	-	27,98
CIRIT (any proper)	-	-	-	-	3,30	3,30
INIA (any proper)	5,16	(5,16)	-	-	8,53	8,53
CICYT (any proper)	41,15	(41,15)	-	-	12,70	12,70
MEC (any proper)	-	-	-	-	0,80	0,80
MEC(2)	-	12,15	(12,15)	-	-	-
Universitat València	0,72	-	-	(0,09)	-	0,63
Fundació La Caixa	-	15,00	(15,00)	-	-	-
MIE(2)	-	5,52	(5,52)	-	-	-
Inst. Català del suro	-	-	-	-	-	-
Cons.com. Segrià	-	0,50	(0,50)	-	-	-
ACTEL	-	1,00	(1,00)	-	-	-
Ajtm. Corbins	-	0,55	(0,55)	-	-	-
Ajtm. Lleida	-	11,47	(11,08)	(0,04)	-	0,35
Cons.com.Pla d'Urgell	-	0,40	(0,40)	-	-	-
Trecoop	-	0,50	(0,50)	-	-	-
Patronat jove agricult.	-	0,50	(0,50)	-	-	-
Ajtm. Mollerussa	-	1,10	(1,10)	-	-	-
Fund. Bosch Gimpera	-	20,80	(10,10)	(1,07)	-	9,63
Asofruit	-	0,50	(0,50)	-	-	-
Fund. Narcís Monturiol	-	0,50	(0,50)	-	-	-
TOTALS	527,67	610,07	(561,87)	(92,88)	25,33	508,32

Font: Comptes anuals de l'IRTA.

Nota: Els imports són en milions de pessetes

Nota(1): L'article 22.6 del Reglament de l'Impost sobre societats (RIS) estableix que en el cas de les subvencions de capital els ingressos s'entendran obtinguts en la mateixa mida en què s'amortitzen els béns finançats amb càrrec a les esmentades subvencions, en un període màxim de 10 anys. De manera similar s'expressa la norma de valoració 20a del PGC.

Nota(2): MEC = Ministerio de Educación y Ciencia; MIE = Ministerio de Industria y Energía.

A banda de les subvencions de capital previstes en els Pressupostos de la Generalitat, l'IRTA rep altres subvencions, bé com a resultat de convocatòries públiques d'ajuts per a la realització de projectes de R+D convocades per

determinades entitats públiques, bé com a conseqüència de convenis signats amb entitats públiques i privades relacionats amb tasques d'investigació. El procediment comptable de l'IRTA és el següent:

a) Inicialment imputa aquestes altres subvencions com a subvencions de capital, recollides en l'anterior quadre a la columna "Subvencions de capital 1995" amb un total de 610,07 MPTA).

b) Posteriorment, segons que aquestes subvencions per a projectes de R+D o similars es destinin a finançar despeses dels projectes o inversions necessàries per a aquests projectes, es mantenen com a subvencions de capital o són traspassades a despeses d'explotació del Compte de pèrdues i guanys com a subvencions dins el compte Altres ingressos d'explotació. L'esmentat traspàs és el recollit a la columna "Aplicat a explotació" del quadre anterior per un total de 561,87 MPTA.

c) El descrit en els apartats a) i b) anteriors origina un import de subvencions de capital netes que, acumulades a les subvencions de capital netes provinents d'exercicis anteriors, sumen un total que representa el finançament real d'inversions i no de despeses. Aquest total, d'acord amb els criteris del PGC i del RIS descrits en la Nota(1) del quadre anterior, es traspasa proporcionalment durant 10 anys, exercici a exercici, com a ingrés al Compte de pèrdues i guanys dins els ingressos extraordinaris. L'import traspassat a ingrés per aquest concepte en l'exercici 1995 ha estat de 92,88 MPTA.

d) Determinades entitats públiques transfereixen anticipadament ajuts de l'exercici següent que l'IRTA comptabilitza com a més ingressos a distribuir en diversos exercicis en l'exercici. Les subvencions de 1996 cobrades anticipadament al 1995 han estat de 25,33 MPTA.

S'ha realitzat una anàlisi verificant el seguiment dels esmentats criteris comptables i validant la documentació acreditativa d'aquestes subvencions, traspàs a despesa d'explotació, traspàs a ingrés, etc., així com la del seu cobrament, aplicació a inversió, etc. El resultat d'aquesta anàlisi ha estat satisfactori, i únicament cal plantejar la possibilitat de millora següent:

La imputació temporal del traspàs o repartiment comptable, descrit en l'apartat b), de la subvenció de capital entre ingrés (si finança despesa del projecte) o subvenció de capital (si finança inversió del projecte) es fa segons la periodificació estimada de la durada prevista del projecte. Tot i que aquesta imputació temporal és un criteri que està més d'acord amb el principi comptable de correlació d'ingressos i despeses, en el futur, la implantació de les noves aplicacions i sistemes informàtics ha de permetre arribar a una actualització constant i al dia de les despeses realment incorregudes en cada projecte, la qual cosa permetrà una imputació paral·lela dels ingressos més correcta i, per tant, més ajustada a l'esmentat principi comptable.

2.3.11. Creditors a curt i llarg termini per deutes amb entitats de crèdit

Les Lleis de pressupostos de la Generalitat per als exercicis 1989 i 1991 autoritzaven de manera específica a l'IRTA per a concertar operacions d'endeutament per un màxim de 70 MPTA en cadascun dels esmentats exercicis. Com a conseqüència d'aquesta autorització es van formalitzar dues pòlisses de préstec les característiques de les quals resumim a continuació:

Entitat	Data signatura pòlissa	Import MPTA	Data venciment	Tipus d'interés	Amortització
ICF (1)	13/12/89	70	31/12/99	1r any: fix al 13% anual; 2n-10è anys: variable, 13% corregit segons variació del MIBOR (Pagaments trimestrals)	38 quotes trimestrals d'1,84 MPTA. (1a quota: 30/9/90)
ICCA (1)	19/12/91	70	19/12/01	MIBOR a tres mesos + 1% (Pagaments trimestrals)	36 quotes trimestrals; 1a el 19/3/93 Evolució quotes trimestrals per anys, en MPTA: 93-1,1;94-1,2;95-1,4;96-1,6; 97-1,8;98-2,1;99-2,4;00-2,75;01-3,15.

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes d'acord amb la informació recollida a les pòlisses.

Nota (1): ICF = Institut Català de Finances; ICCA = Institut Català de Crèdit Agrari.

Nota: Tots dos préstecs van originar una comissió d'obertura del 0,50% .

A més de les pòlisses s'han revisat altres documents i comunicacions de l'ICF i l'ICCA a l'IRTA i s'han fet els càlculs que permeten validar que a 31/12/95 la composició del saldo de creditors a curt i llarg termini per deutes amb entitats de crèdit és el següent:

Entitat	Deute a curt termini	Deute a llarg termini	Totals
ICF	7,33	21,99	29,32
ICCA	6,40	48,80	55,20
Total	13,73	70,79	84,52

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes.

Nota: Els imports són en milions de pessetes

De la revisió realitzada amb resultat satisfactori es desprèn que els tipus d'interés de l'exercici 1995 han estat: ICF, 8,36% i 8,96%; ICCA, 9,21%, 10,62%, 10,65% i 10,32%. Aquests tipus han suposat una despesa financera en el 1995 de 8,83 MPTA: 2,84 MPTA de l'ICF i 5,99 MPTA de l'ICCA dels quals 0,18 MPTA, meritats però no vençuts, apareixen al passiu com a més deute a curt termini.

2.3.12. Creditors a curt termini: deutes per compres i prestació de serveis

Inclouen tres conceptes amb els següents saldos a 31/12/95:

	Saldo 31/12/95
Proveïdors	66,93
Creditors per prest. de serveis	42,56
Altres creditors	58,01
TOTAL	167,50

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes d'acord amb la comptabilitat de l'IRTA

Nota: Els imports són en milions de pessetes

Per als proveïdors i creditors per prestacions de servei s'ha seleccionat una mostra suficient d'aquells més significatius sobre la qual, a més de la tasca general de validació de documentació i saldos, s'han realitzat uns càlculs i un seguiment de pagament durant l'exercici 1996 per determinar que la mitjana ponderada d'endarreriment de l'IRTA en els pagaments és de 5,3 mesos. Amb tot i això, s'ha observat com en molts casos l'IRTA aconsegueix endarrerir el pagament fins a 6 mesos. Aquest endarreriment és el que permet a l'IRTA superar les situacions problemàtiques de tresoreria esmentades a l'epígraf 2.3.7.

El concepte altres creditors a 31/12/95 té registrats els pagaments pendents d'obligacions concretes com:

- imports a aportar a la Fundació Mas Badia i al CREAM (tractats a l'epígraf 2.3.9) dels quals resten pendents de pagament un total de 17,52 MPTA.

- imports a aportar a diverses entitats (UAB, CSIC, etc.) deguts, bàsicament, a la cooperació d'aquestes amb l'IRTA en determinats projectes de R+D per als quals és l'IRTA qui rep ajuts de certes institucions i els ha de repartir. D'aquests imports resten pendents de pagament un total de 40,50 MPTA.

2.3.13. Creditors a curt termini: deutes amb les Administracions públiques

El detall per conceptes a 31/12/95 és el següent:

	Saldo a 31/12/95
Hisenda Pública creditora per IVA	10,21
Hisenda Pública creditora per IRPF	57,89
Quotes Seguretat Social, Mutualitats i Drets passius	27,12
TOTAL	95,22

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes d'acord amb la comptabilitat de l'IRTA

Nota: Els imports són en milions de pessetes

S'ha verificat que els imports a pagar en concepte d'IRPF, quotes a la Seguretat Social, mutualitats i drets passius, corresponen amb els de la declaració d'IRPF per al darrer trimestre de l'exercici i amb els del TC i altres documents de declaració

(mutualitats i drets passius) del mes de desembre. S'ha verificat també que els pagaments d'aquests imports s'han fet al gener del 1996 dins els terminis legals previstos. A més, en relació a l'IRPF, quotes de Seguretat Social, etc. s'han realitzat altres anàlisis de procediments i controls conjuntament amb la fiscalització de les despeses de personal a l'epígraf 2.4.4.

El saldo creditor per IVA correspon al de la declaració de l'últim trimestre de l'exercici, la qual ha estat ingressada a la Hisenda Pública dins el termini legalment establert.

L'IRTA, a efectes de l'IVA, tributa en règim de prorrata, de tal manera que tant sols pot repercutir l'IVA de part dels seus ingressos. S'han analitzat les declaracions trimestrals d'IVA i els càlculs de l'IRTA per obtenir el percentatge de prorrata amb resultat satisfactori. Aquests càlculs suposen que del total d'IVA suportat al 1995, se n'ha pogut deduir un 14%. La resta, el 86%, s'incorpora com a més cost de les despeses o de les inversions. La incorporació d'aquest percentatge com a major cost es fa per a l'immobilitzat element a element i, per a les despeses, es comptabilitza pel global de 40,34 MPTA com a tributs dins les Altres despeses d'exploració del Compte de pèrdues i guanys.

En relació a l'IVA, també s'ha lligat amb resultat satisfactori les bases declarades per IVA repercutit amb els corresponents ingressos comptabilitzats en el Compte de pèrdues i guanys, però no ha estat així per a les bases d'IVA suportat en relació a les despeses i inversions comptabilitzades. Per a aquest cas l'IRTA no té implantat un control que li permeti la verificació entre les bases declarades d'IVA suportat i la comptabilitat de despeses i inversions, sinó que únicament s'agafen les dades que genera l'aplicació informàtica. Entenem que cal implantar alguna mena de control que permeti certes validacions de la informació generada per l'aplicació.

Tot i que l'Impost sobre Societats, en resultar-ne una base imposable negativa, no té reflex en els estats financers, s'ha revisat la corresponent declaració comprovant: que les dades de la declaració coincideixen amb les dels estats financers; que s'han tingut en Compte els ajustos sobre la base imposable per despeses no deduïbles; que es porta un control de les possibles deduccions futures (p.e. per inversions noves), i que ha estat presentada dins el termini legalment establert. El resultat de la revisió ha resultat satisfactori.

2.3.14. Creditors a curt termini: Altres deutes

Comprèn els deutes a curt termini amb els proveïdors d'immobilitzat a 31/12/95, per als quals el termini de pagament és similar a l'esmentat a l'epígraf 2.3.12. en relació als proveïdors i creditors per compres i prestació de serveis.

2.3.15. Ajustaments per periodificació

Els 29,35 MPTA són imports cobrats anticipadament al 1995 per ingressos de contractes que preveuen cobraments inicials i que suposen ingressos anticipats. És a dir aquests ingressos que han estat cobrats al 1995, no són imputables com a ingrés, d'acord amb el principi de correlació d'ingressos i despeses i amb el principi de meritació, fins el 1996 i, per això, l'IRTA els comptabilitza al 1995 com a ajustaments per periodificació, el que és correcte.

2.4. OBSERVACIONS I NOTES AL COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS

2.4.1. Import net de la xifra de negocis

Els ingressos propis que genera l'activitat habitual de l'IRTA els originen:

- les vendes dels productes que es generen en les finques (pinsos, arbres i plantes, llavors, fruits, ous i pollastres, conills, porcs, corders, vedells, vaques, llet, fems i palla, etc.). Aquestes vendes han estat a l'exercici 1995 de 64,58 MPTA.

- la prestació de serveis, principalment conseqüència dels contractes de recerca, assistència tècnica, assessorament, etc., encara que també per serveis concrets de laboratori i testatge, o control i assessorament tècnic en granges. Els ingressos totals de l'exercici 1995 per aquest concepte han estat de 202,19 MPTA.

S'ha revisat una mostra suficient de documentació (comandes, contractes, factures, etc.) referents a tots dos tipus d'ingressos propis analitzant-ne els conceptes, els criteris de comptabilització i els procediments de control. L'anàlisi ha resultat en termes generals satisfactori, tot i que cal remarcar-ne, en relació als ingressos per contractes, l'aspecte següent:

Els contractes estableixen, normalment, un calendari de cobraments que inclouen bestretes, cobraments parcials, bé a la signatura del contracte, bé a la seva finalització, etc. que no solen estar correlacionats en el temps amb l'execució real i les despeses de la tasca o prestació del servei per part de l'IRTA. Davant d'això, l'IRTA comptabilitza els ingressos i les despeses de la prestació dels serveis que li han estat contractats segons el calendari previst i de l'aproximació al grau d'avanç del serveis realment prestats, seguint així de manera més fidel el principi de correlació d'ingressos i despeses. Això, suposa comptablement:

a) no comptabilitzar com a ingrés, sinó com a ajustaments per periodificació passius (veieu l'epígraf 2.3.13), imports per un total de 29,35 MPTA ja cobrats durant el 1995 que encara no han suposat un import correlacionat de despeses. Això està d'acord amb els principis del PGC de correlació d'ingressos i despeses i de prudència.

b) comptabilitzar com a ingrés (amb contrapartida a clients per factures pendents d'emetre; veieu l'epígraf 2.3.6.1) imports que encara no s'han facturat donat que no ho preveu el calendari de cobrament dels contractes, per un total de 16,86 MPTA, però que ja han generat a l'IRTA despeses d'execució. Aquest criteri comptable, tot i no estar d'acord amb el principi de prudència del PGC, fa prevaldre el principi de correlació d'ingressos i despeses. Considerem correcte aquest criteri en favor de la imatge fidel dels estats financers i tenint en compte, tant l'existència dels contractes com documents en ferm que sustenten la generació de l'ingrés, com l'ínfim grau d'incobrabilitat i endarreriment en els cobraments previstos dels ingressos per contractes.

Malgrat que considerem correctes els esmentats procediments comptables, en el futur, per a una més acurada imputació dels ingressos segons les despeses en les que realment s'ha incorregut, caldrà, mitjançant la implantació de les millores informàtiques previstes per l'IRTA, un control constantment actualitzat de les despeses realment incorregudes, evitant repartiments temporals de la despesa (i en conseqüència de l'ingrés) segons els calendaris d'execució previstos i de l'aproximació d'avanç en l'execució.

2.4.2. Altres ingressos d'explotació

Aquests ingressos de 1.496,89 MPTA els constitueixen bàsicament, els referents a:

- la part de les subvencions de capital de determinades entitats públiques i privades, detallada i analitzada a l'epígraf 2.3.10, que finalment, en destinar-se a finançar les despeses i no les inversions de projectes de R+D de l'IRTA, es traspassen per 561,87 MPTA a ingrés en el Compte de pèrdues i guanys tal com s'esmentava a l'apartat b) d'aquell epígraf. En relació a la imputació temporal d'aquests ingressos, al final de l'epígraf 2.3.10, es feia una observació similar a la de l'epígraf 2.4.1.

- la part de les aportacions de capital de la Generalitat, que com ja s'ha analitzat al final de l'epígraf 2.3.9., és deduïda dels fons patrimonials per 160,03 MPTA i traspasada a ingrés per tal de finançar despeses de R+D.

- la subvenció d'explotació de la Generalitat de 754 MPTA, prevista per la Llei de pressupostos de la Generalitat per a l'exercici 1995 dins el pressupost d'explotació aprovat per a l'IRTA. Finalment, a més d'aquest import, la Generalitat atorga altres subvencions d'explotació d'import menor per 2,03 MPTA, també incloses en aquest apartat d'ingressos, el que és correcte.

2.4.3. Aprovisionaments

Inclou les despeses per consum de primeres matèries i productes (pinsos i alimentació per al bestiar, productes químics, material de laboratori, animals i productes carnis, combustibles, adobs, etc.) necessaris per a l'IRTA per dur a terme la investigació als seus laboratoris i finques (granges, conreus, hivernacles, etc.).

L'anàlisi realitzada, mitjançant la revisió d'una mostra suficient de factures així com amb altres proves esmentades a l'àrea d'existències (veieu l'epígraf 2.3.5.) ha resultat satisfactòria.

2.4.4. Despeses de personal

En relació a les despeses de personal la fiscalització ha consistit en: la revisió dels procediments i controls; l'anàlisi d'una mostra de nòmines basada en la documentació bàsica (conveni col·lectiu de l'IRTA, llistats de control, contractes, nòmines, retencions d'IRPF, quotes de Seguretat Social i Mutualitats, etc.), i el seguiment específic de certs aspectes de legalitat. De tot això cal fer les següents observacions, i en el seu cas, recomanacions, recollides en els tres apartats següents:

a) Les despeses de personal i les nòmines del personal al servei de l'IRTA són controlades per responsables diferents segons es tracti del personal directiu i caps de centres, unitats, etc., o de la resta de personal. Això fa que els diferents llistats de control (per conceptes, mesos, centres, persones, etc.) es fraccionin en aquests dos grups en que es divideix el personal. Aquest fet ha provocat l'aparició de certes errades (pagament de complement especial a un treballador que no li correspon, diferència entre la retribució d'una nòmina i l'establerta al contracte, percentatges aplicats de la quota de la Seguretat Social i de la retenció d'IRPF diferents als legalment establerts) que, en tot cas, ja havien estat detectats i corregits pel propi IRTA.

Les errades detectades són d'importants poc significatius però, malgrat això, caldrà una millora de la coordinació entre les diferents persones responsables dels dos grups de nòmines esmentats i una supervisió conjunta dels respectius llistats de control. Així mateix, caldrà diversificar el control i la supervisió en relació al grup dels directius i caps.

b) El concepte de la nòmina "Millora voluntària" i el que apareix en el de certs directius i caps per "Gratificació fi d'any" fa referència a un complement, no recollit en el conveni col·lectiu, que atorga la direcció de l'IRTA, mitjançant comunicat intern, per imports variables i d'acord a actuacions i mèrits concrets, per a la "Millora voluntària" i a assoliment d'objectius per a la "Gratificació fi d'any". En la revisió de nòmines en relació a aquest concepte s'han trobat certs casos per

als que no se'ns ha facilitat la documentació suficient que sustenti bé l'atorgament, bé l'import de l'esmentada millora.

Per tal d'evitar aquests casos caldrà implantar algun sistema de control documental dels procediments d'autorització.

c) El personal laboral de l'IRTA es regeix per les categories tècniques, nivells retributius i altres aspectes regulats en el Conveni col·lectiu esmentat a l'epígraf 2.3.6.4. El personal funcionari es classifica també segons les mateixes categories. Per tal que no existeixin diferències entre personal laboral i personal funcionari d'una mateixa categoria tècnica, el Conveni col·lectiu preveu l'equiparació de les seves retribucions. A banda d'aquest hi ha altres aspectes, també regulats pel Conveni col·lectiu, que generen increments de les despeses de personal de l'IRTA, com: increments anuals de les retribucions segons l'IPC; canvis de categoria i d'escalafó dins la categoria per al personal investigador i canvis de subnivell per al personal no investigador.

Per a l'exercici 1995, l'IRTA aplica un increment retributiu del 3,5%, que és l'establert per la Llei de pressupostos de la Generalitat per a aquest exercici. Amb tot i això, s'observa que les despeses per sous i salaris del Compte de pèrdues i guanys s'incrementen, respecte a les de l'exercici 1994, per sobre de l'esmentat percentatge. Per això hem realitzat una prova en la que, partint del llistat de control de nòmines per unitats orgàniques i treballadors de 1994 hem aplicat als sous i salaris del personal en plantilla de 1994 l'increment del 3,5%. Aquest resultat ha estat comparat amb el de l'esmentat llistat de l'IRTA referent al 1995. El resultat d'aquesta prova ha estat un excés de despesa de sous i salaris per sobre l'esmentat percentatge de 72,08 MPTA. L'anàlisi ens ha permès diferenciar, encara que de manera aproximativa, la part d'aquest excés segons els conceptes que l'originen. Així:

* 44,52 MPTA del total de l'excés resultant de la prova, corresponen principalment a altes de personal durant l'exercici 1995, encara que també inclou personal que va ser contractat a finals de l'exercici 1994, o bé en aquell any treballaven a jornada reduïda, i que per això, al 1995, el seu increment va superar el 3,5%.

Aquestes altes de personal fan referència al personal de suport necessari per iniciar aquells nous projectes originats principalment per la recerca contractual; suposen, per tant, contractes temporals segons la durada del projecte i les despeses de personal que originen es financen amb els recursos captats dels clients que contracten a l'IRTA per dur a terme els nous projectes, o bé amb els recursos procedents dels ajuts de l'INIA, CICYT, etc.

* 27,56 MPTA del total de l'excés resultant de la prova, corresponen a l'aplicació del conveni col·lectiu en relació als conceptes d'equiparacions de sous i triennis, canvis de categoria i de subnivell, complements, etc.

La Llei de pressupostos per a l'exercici 1995 estableix que la determinació de les condicions retributives per sobre del 3,5% per l'aplicació de convenis col·lectius requereix els informes favorables dels departaments de Governació i d'Economia i Finances, tràmits d'informe que l'IRTA no ha complert.

2.4.5. Dotació a l'amortització de l'immobilitzat

La dotació anual de l'exercici 1995, per 194,38 MPTA, correspon a l'amortització de l'immobilitzat immaterial, per 11,42 MPTA, i de l'immobilitzat material per 182,96 MPTA. En relació a aquestes dotacions anuals cal remarcar l'evolució decreixent existent entre 1994 i 1995. Aquesta evolució s'explica perquè l'IRTA, en relació als béns adscrits tractats a l'epígraf 2.3.1.3., no va començar a comptabilitzar la seva amortització fins l'exercici 1994. Així el 1994 va dotar un total de 54,40 MPTA que corresponia a l'amortització dels exercicis 1986 a 1994 dels béns adscrits, mentre que el 1995 va dotar la corresponent anualitat de 6,04 MPTA.

2.4.6. Altres despeses d'exploració

Del total de 306,98 MPTA de despeses comptabilitzades en aquest concepte durant l'exercici 1995, cal remarcar-ne, per l'import significatiu del seu saldo o per altres aspectes fiscals o de legalitat, les referents als comptes següents:

Compte de despesa	Import a 31/12/95
Reparacions i manteniment	47,09
Serveis professionals	12,78
Assegurances	5,23
Subministraments	42,63
Altres serveis	119,15
Ajustaments negatius per IVA	40,34
Total comptes	267,22

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes segons comptabilitat de l'IRTA

Sobre aquests comptes, que suposen el 87% del total de les despeses en concepte d'altres despeses d'exploració, és sobre els que s'ha realitzat una anàlisi específica que es detalla a continuació.

2.4.6.1. Reparacions i manteniment, serveis professionals, subministraments i altres serveis

Pel que fa a aquests comptes s'ha analitzat una mostra suficient de cadascun revisant-ne documentació diversa (factures i contractes de servei i subministrament) verificant la correcció dels imports comptabilitzats, de les

retencions efectuades a professionals, de la raonabilitat dels conceptes, de la data de despesa en relació a la de la comptabilització, etc. Tot això amb resultat satisfactori.

2.4.6.2. Assegurances

La despesa per assegurances durant l'exercici 1995, de 5,23 MPTA, la componen:

a) Assegurances dels immobles: recollides en un total d'11 pòlisses de multirisc, d'accidents o de responsabilitat civil dels exercicis 1994 i 1995 amb diverses companyies asseguradores que originen en aquest darrer exercici un total de despesa de 2,32 MPTA.

b) Assegurances dels vehicles: corresponents a un total de 38 rebuts i vehicles que suposen en el 1995 una despesa de 2,68 MPTA.

c) Assegurances d'equips informàtics: corresponen a una única pòlissa per un total de despesa de l'exercici 1995 de 0,15 MPTA.

d) Altres assegurances: referents a cobertures diverses (petites construccions en finques, aparells específics de laboratori, viatges de representants, etc.) que generen una despesa de 0,08 MPTA.

Han estat verificades les pòlisses, pagaments i rebuts, així com la correcta comptabilització i periodificació, amb resultat satisfactori. De la revisió de les cobertures que recullen les esmentades pòlisses cal recomanar per al futur la implantació d'algun control per tal que les constants altes d'immobilitzat, principalment d'edificis i construccions i d'instal·lacions i mobiliari, suposin en les renovacions de les pòlisses actualitzacions constants dels capitals assegurats per tal que la cobertura sigui sempre suficient.

S'han revisat també els preceptius informes de la Direcció General de Patrimoni, dels que han de ser objecte la contractació i renovació de les assegurances. Els esmentats informes són de data 23/2/93 i 3/4/95, i cal remarcar, tot i que informen favorablement de les assegurances, que:

* Assegurances d'immobles: dues pòlisses (total despesa 1995 de 0,03 MPTA) no es recullen en els esmentats informes de la Direcció General, en concret, les renovacions referents a la responsabilitat civil dels immobles de Cabrils i a les instal·lacions del Centre de Tecnologia de la Carn de Monells.

* Assegurances de vehicles: han estat validades per la Direcció General les assegurances referents a 29 vehicles, però no les de 4 vehicles (total despesa 1995 de 0,13 MPTA). La resta de 5 vehicles fins arribar als 38 esmentats a l'anterior apartat b), són propietat de la Diputació de Tarragona que traspasa la despesa per assegurança a l'IRTA per l'ús que aquest en fa al centre de mas Bové.

La Direcció General de Patrimoni recomana a l'IRTA replantejar-se assegurar a tot risc els vehicles de més de tres anys ja que en cas de sinistre o pèrdua total, les companyies només pagarien el valor venal del vehicle.

2.4.6.3. Ajustaments negatius per IVA

Els 40,34 MPTA d'aquest compte de despesa resulten dels càlculs de l'IRTA per a l'ajustament de final d'exercici, propi de l'aplicació de la regla de prorrata, per l'IVA no deduïble referent a les despeses de l'any. Aquests càlculs han estat analitzats dins l'epígraf 2.3.14. amb resultat satisfactori.

2.4.7. Ingressos i despeses financers

Són, bàsicament, els ingressos pels interessos generats pels comptes corrents de l'IRTA, 10,49 MPTA, i les despeses pels interessos referents als dos préstecs (ICF i ICCA) analitzats a l'epígraf 2.3.11., 8,83 MPTA.

2.4.8. Ingressos i despeses extraordinaris

El més significatiu són els ingressos extraordinaris referents als traspassos de subvencions de capital amb un total de 98,93 MPTA, que els componen:

- els 92,88 MPTA en concepte de subvencions de capital traspassades a ingrés en funció de l'amortització de la inversió que financen. Aquest aspecte ha estat degudament analitzat a l'apartat b) de l'epígraf 2.3.10, i ha generat una recomanació del procediment comptable del traspàs al final de l'esmentat epígraf.
- els 6,05 MPTA derivats de comptabilitzar la contrapartida de l'adscripció de béns descrita a l'epígraf 2.3.1.3., com a subvenció de capital a traspassar a ingressos en funció de l'amortització dels béns adscrits. A l'apartat f) de l'esmentat epígraf es recull també una recomanació en relació a aquest tractament comptable.

Els ingressos extraordinaris d'exercicis anteriors, de 7,67 MPTA, els origina el criteri de comptabilització dels ingressos per contractes d'acord amb el principi de correlació d'ingressos i despeses. D'acord amb el comentat a l'epígraf 2.4.1. apartat a), són els ingressos cobrats anticipadament al 1994 i reconeguts el 1995.

Les despeses extraordinàries són principalment motivades, en el 1995, per la dotació a la provisió de l'immobilitzat financer de 4,71 MPTA, que ha fet passar aquesta provisió dels 20,54 MPTA a 31/12/94, als 25,25 MPTA a 31/12/95.

3. FISCALITZACIÓ DE LES LIQUIDACIONS PRESSUPOSTÀRIES

3.1. PRESSUPOSTOS APROVATS I LIQUIDACIÓ DELS PRESSUPOSTOS

La Llei 12/1994, de 28 de desembre, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 1995, va aprovar uns pressupostos, d'exploració i de capital, per a l'IRTA per als que es preveien un total de recursos i de dotacions de 1.963,61 MPTA, dels que 1.358,61 MPTA corresponien a explotació i 605 MPTA a capital.

Els pressupostos presentats per l'IRTA i aprovats per l'esmentada Llei responen a una estructura pròpiament pressupostària, és a dir, per capítols i articles, mentre que a l'hora de liquidar-los, l'IRTA no ha seguit aquesta mateixa estructura.

A continuació es presenten les liquidacions pressupostàries corresponents a l'exercici 1995, presentades per l'IRTA, diferenciant la liquidació del pressupost d'exploració i la liquidació del pressupost de capital.

LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST D'EXPLOTACIÓ 1995

RECURSOS	Pressupost	Modificacions	Traspasos de Capital	Previsions Definitives	Clients, factures pendents formalitzar		Ingressos anticipats		DRETS LIQUIDATS	Ajustaments	COMPTE EXPLOTACIÓ
					31.12.94	31.12.95	31.12.94	31.12.95			
					Vendes de productes	45,00	19,58	-			
Prestacions de serveis	160,00	48,30	-	208,30	(12,18)	16,86	18,56	(29,35)	202,19	-	202,19
Administració de l'Estat	120,76	(120,76)	186,55	186,55	-	-	-	-	186,55	-	186,55
Emp. públiques i altres ens públics	1,50	(0,04)	-	1,46	-	-	-	-	1,46	-	1,46
Generalitat de Catalunya	754,00	2,03	247,33	1.003,36	-	-	-	-	1.003,36	-	1.003,36
Ens territorials	192,24	(11,65)	-	180,59	-	-	-	-	180,59	-	180,59
Institucions sense finalitat de lucre	15,00	(15,00)	15,00	15,00	-	-	-	-	15,00	-	15,00
Exterior	42,11	(42,11)	74,33	74,33	-	-	-	-	74,33	-	74,33
Interessos de dipòsits	8,00	3,65	-	11,65	-	-	-	-	11,65	-	11,65
Aplicació art. 22 Llei Societats	-	-	-	-	-	-	-	-	-	98,93	98,93
Altres ingressos	20,00	(2,25)	-	17,75	-	-	-	-	17,75	-	17,75
Prov. depreciació cartera de valors	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,47	0,47
Diferència d'existències	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2,68)	(2,68)
Altres subvencions	-	9,93	16,64	26,57	-	-	-	-	26,57	-	26,57
Total	1.358,61	(108,32)	539,85	1.790,14	(12,18)	16,86	18,56	(29,35)	1.784,03	96,72	1.880,75

DOTACIONS	Pressupost	Modificacions	Traspasos de Capital	Crèdits Definitius	Despeses anticipades		Interessos a pagar		OBLIGACIONS CONCRETES	Ajustaments	COMPTE EXPLOTACIÓ
					31.12.94	31.12.95	31.12.94	31.12.95			
					Sous i salaris	934,68	119,85	-			
Seguretat Social	254,25	16,80	-	271,05	-	-	-	-	271,05	-	271,05
Altres despeses socials	19,21	3,77	-	22,98	-	(0,53)	-	-	22,45	-	22,45
Compres de mercaderies	2,50	160,39	-	162,89	-	-	-	-	162,89	-	162,89
Treballs realitzats altres empreses	10,65	26,44	-	37,09	-	-	-	-	37,09	-	37,09
Lloguers	8,00	1,90	-	9,90	-	(0,37)	-	-	9,53	-	9,53
Conservació i reparació	13,50	33,12	-	46,62	1,09	(0,62)	-	-	47,09	-	47,09
Serv. de professionals independents	3,83	4,94	-	8,77	-	-	-	-	8,77	-	8,77
Transports	0,10	1,35	-	1,45	-	-	-	-	1,45	-	1,45
Primes d'assegurances	4,00	0,80	-	4,80	1,46	(1,03)	-	-	5,23	-	5,23
Publicitat, propaganda RRPP	4,30	10,87	-	15,17	-	-	-	-	15,17	-	15,17
Subministraments	23,50	19,19	-	42,69	-	(0,07)	-	-	42,62	-	42,62
Comunicacions	13,39	18,67	-	32,06	0,19	(0,19)	-	-	32,06	-	32,06
Altres despeses diverses	26,40	80,07	-	106,47	0,13	(0,08)	-	-	106,52	5,00	111,52
Tributs	31,60	9,99	-	41,59	-	-	-	-	41,59	-	41,59
Despeses financeres a llarg termini	8,70	0,13	-	8,83	-	-	(0,18)	0,18	8,83	-	8,83
Despeses financeres a curt termini	-	0,54	-	0,54	-	-	-	-	0,54	-	0,54
Altres despeses financeres	-	0,35	-	0,35	-	-	-	-	0,35	-	0,35
Amortitzacions immobilit. immaterial	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11,42	11,42
Amortitzacions immobilitzat material	-	-	-	-	-	-	-	-	-	182,96	182,96
Amortitz. despeses amortitzables	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Programes d'R + D	-	(372,53)	372,53	0,00	-	-	-	-	0,00	-	-
Projectes d'R + D liquidats any 1994 (1)	-	(80,54)	-	(80,54)	-	-	-	-	-	-	-
Diferència d'existències	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2,03)	(2,03)
Despeses exercicis anteriors	-	1,68	-	1,68	-	-	-	-	1,68	-	1,68
Despeses extraordinàries	-	0,58	-	0,58	-	-	-	-	0,58	-	0,58
Pèrdues immobilitzat	-	0,64	-	0,64	-	-	-	-	0,64	-	0,64
Provisió depreciació cartera valors	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,18	5,18
Provisió insolvències	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,06	0,06
Total	1.358,61	59,00	372,53	1.790,14	2,87	(2,89)	(0,18)	0,18	1.870,66	202,59	2.073,25

Font: Comptes anuals de l'IRTA

Nota: Les quantitats són en Milions de pessetes

Nota(1): La inclusió d'aquesta partida genera un desquadrament de la suma horitzontal entre els totals de crèdits definitius i obligacions concretes que es comenta a l'apartat d) de l'epígraf 3.2.1.

LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST DE CAPITAL 1995

RECURSOS	Pressupost (I)	Modificacions	Traspassos a l'Explotació	Previsions Definitives	DRETS LIQUIDATS (II)	Desviació (I-II)
DARP: Aportacions al Fons Patrimonial	480,00	(67,20)	(160,03)	252,77	252,77	227,23
Estat	-	17,65	(17,65)	0,00	0,00	-
Deutes a llarg termini	100,00	(100,00)	-	0,00	0,00	100,00
INIA	-	146,15	(127,40)	18,75	18,75	(18,75)
CICYT	-	77,81	(41,49)	36,32	36,32	(36,32)
CIRIT	25,00	66,86	(77,21)	14,65	14,65	10,35
UE	-	74,33	(74,33)	0,00	0,00	-
Fundació La Caixa	-	15,00	(15,00)	0,00	0,00	-
Fundació Bosch i Gimpera (FBG)	-	20,80	(10,10)	10,70	10,70	(10,70)
Diputació de Girona	-	6,10	-	6,10	6,10	(6,10)
Altres subvencions	-	17,02	(16,64)	0,38	0,38	(0,38)
Total	605,00	274,52	(539,85)	339,67	339,67	265,33

DOTACIONS	Pressupost (I)	Modificacions	Traspassos a l'Explotació	Crèdits Definitius (II)	DESPESES	Desviació (I-II)
Inversions altre Immobilitzat material	172,34	(14,29)	-	158,05	158,05	14,29
Despeses d'R + D	372,53	-	(372,53)	0,00	-	372,53
Propietat Industrial	2,00	(0,19)	-	1,81	1,81	0,19
Centre de Recerca Ecològica i Ap. For.	12,00	-	-	12,00	12,00	-
Fundació Mas Badia	29,13	-	-	29,13	29,13	-
Projectes en curs R + D	-	125,75	-	125,75	125,75	(125,75)
Adquisició d'accions	4,00	(4,00)	-	0,00	-	4,00
Amortització préstec	13,00	(0,07)	-	12,93	12,93	0,07
Total	605,00	107,20	(372,53)	339,67	339,67	265,33

Font: Comptes anuals de l'IRTA

Nota: Les quantitats són en Milions de pessetes

3.2. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST D'EXPLOTACIÓ

3.2.1. Pressupost aprovat i pressupost definitiu: modificacions i traspassos de capital

Donat que la liquidació s'ha efectuat amb una estructura diferent a la del pressupost aprovat, s'ha verificat que la columna "Pressupost" coincideix en imports i conceptes amb el pressupost d'explotació aprovat per a l'IRTA per la Llei de pressupostos de la Generalitat.

Les columnes "Modificacions" i "Traspassos de capital" són variacions incorporades per l'IRTA sobre el pressupost aprovat, que corresponen al següent:

a) les modificacions a l'alça de recursos de les partides vendes de productes, prestacions de serveis, interessos de dipòsits i altres subvencions són conseqüència d'una millora en l'evolució prevista dels ingressos propis generats per

l'IRTA, la qual finançarà l'increment de dotacions per despeses relacionades amb la generació d'aquests ingressos propis. Aquestes modificacions representen en realitat una desviació entre el pressupost inicial i la liquidació.

b) les modificacions que anul·len inicialment els recursos previstos en les partides Administració de l'Estat, institucions sense finalitat de lucre i exterior (que inclouen subvencions i aportacions, fruit bàsicament de convocatòries competitives de diferents entitats públiques i privades i de la UE per ajuts al finançament dels projectes de R+D de l'IRTA) les recull l'IRTA per tal de deixar constància del tractament que inicialment els hi dóna com a subvencions de capital a la comptabilitat, formant part del passiu del Balanç i que, posteriorment, segons es destinin a despeses o a inversions, traspassa al Compte de pèrdues i guanys o manté al passiu. Per això, pressupostàriament s'incorporen de nou al pressupost d'explotació, en la columna de traspassos procedents del pressupost de capital, aquells recursos realment obtinguts en les convocatòries i que s'han destinat a finançar despeses i no inversions.

c) el traspàs de la partida de dotació per programes de R+D, provinent de les dotacions del pressupost de capital, de 372,53 MPTA, respon al criteri de l'IRTA de preveure inicialment dins el pressupost de capital aquesta dotació com un major patrimoni o fons de comerç finançat amb recursos per a inversions procedents de la Generalitat, pels coneixements acumulats i originats per les tasques de R+D. El tractament comptable com a despesa del Compte de pèrdues i guanys fa que finalment es deixi de banda aquest criteri i es traspassi com una dotació del pressupost d'explotació, juntament amb els recursos per a inversions procedents de la Generalitat (DARP, CIRIT i FBG) que la financen. Aquestes despeses però, ja estan previstes dins les modificacions dels diferents conceptes de dotació del pressupost d'explotació i, per tant, en la columna de modificacions s'anul·la la partida.

d) la partida de "Projectes de R+D liquidats l'any 1994", de 80,54 MPTA, té l'origen següent: En el pressupost de capital de l'exercici 1994 va liquidar-se aquest import per les obligacions concretes en relació a despeses d'investigació en les que no s'ha incorregut, ni comptabilitzat fins el 1995. Pressupostàriament, aquestes dotacions del pressupost de capital liquidades al 1994, originen una modificació negativa en la columna de modificacions del pressupost d'explotació del 1995 en estar previstes dins els diferents conceptes de dotació, i redueixen també la columna de crèdits definitius. No suposa, segons l'IRTA, efecte en els drets liquidats donat que s'havia liquidat en el 1994, però, estant recollits al 1995 en la resta de conceptes de dotació, també s'estan liquidant i, per tant, caldria restar-los en la columna d'obligacions concretes, donat que ja van liquidar-se al pressupost de capital de 1994. D'això en resultaria un total de d'obligacions concretes de 1.790,12 MPTA i no de 1.870,66 MPTA.

El tractament donat per l'IRTA a aquesta partida origina al quadre de la liquidació de 1995 una diferència en la suma horitzontal entre crèdits definitius i drets

liquidats esmentada en la Nota (1) del quadre. Al tenir en compte la regularització proposada (incloure la partida amb signe negatiu a la columna obligacions concretes) que suposaria també recollir la partida amb signe positiu a la columna de despeses anticipades, es milloraria la representativitat de la liquidació i s'evitaria alhora el desquadrament esmentat. En el futur, però, aquesta partida de "Projectes de R+D en curs", com que finalment representa despeses d'explotació i no d'inversió, es recomanable liquidar-la dins el pressupost d'explotació i no en el de capital, amb la qual cosa s'evitarà en l'exercici següent el traspàs d'un pressupost a l'altre.

Les modificacions i els traspassos descrits als apartats b) i c) s'originen per la diferenciació entre despeses i inversions i entre els fons de finançament corresponents, així com per la homogeneïtzació en el seu tractament en les liquidacions dels pressupostos i la comptabilitat en el Balanç i el Compte de pèrdues i guanys. Per tal de fer més comprensibles les liquidacions pressupostàries i sense risc que perdin informació i representativitat, és recomanable dissenyar les liquidacions pressupostàries tenint en compte que:

* cal evitar les modificacions i traspassos de recursos, descrites a l'apartat b), que primer anul·len recursos d'explotació per després tornar-los a generar. Això, tot i que l'IRTA ho presenta així per tal de mantenir el paral·lelisme amb els procediments comptables aplicats al Balanç i al Compte de pèrdues i guanys, complica la comprensió de la liquidació pressupostària.

* cal que els recursos i dotacions esmentats a l'apartat c) estiguin previstos en el pressupost inicial d'explotació i no en el de capital, amb la qual cosa serà innecessari tant el traspàs de capital a explotació de recursos de la Generalitat i de les dotacions que financen, com la corresponent modificació de les dotacions amb signe negatiu.

Tot i que els motius de les modificacions i traspassos poden ser acceptables, cal no oblidar que originen un increment net de 431,53 MPTA, tant dels recursos com de les dotacions d'explotació, que fa variar substancialment el total del pressupost d'explotació aprovat de 1.358,61 MPTA, presentant-se en la columna "Previsions definitives" per un total de 1.790,14 MPTA. També varia de manera important el repartiment aprovat entre partides del pressupost d'explotació i de capital.

Cal remarcar en relació a tot això que el pressupost d'explotació té un caràcter preventiu, d'acord amb l'article 30 de la Llei 4/1985, de 29 de març, de l'estatut de l'empresa pública catalana, fet que permet una certa flexibilitat per redistribuir recursos entre les diferents dotacions d'explotació, sempre segons l'evolució real respecte al previst dels ingressos propis generats per l'empresa. A més, l'esmentada Llei estableix que quan l'entitat rebí subvencions corrents amb càrrec als pressupostos de la Generalitat, s'ha de delimitar el caràcter limitatiu de les dotacions que es financen amb les susdites subvencions que, per ser modificades, requereixen l'autorització del conseller d'Economia i Finances o, en cas de superar

el 5% de l'import pressupostat, del Consell Executiu, tràmits que no ha formalitzat l'IRTA.

D'altra banda, la gran similitud que en la majoria de partides s'observa entre el pressupost d'explotació definitiu i els drets i obligacions liquidats, suposa que el pressupost definitiu representa el que seria realment la liquidació del pressupost, mentre que les modificacions i, en certes partides, la diferència d'aquestes amb els traspassos, representen les desviacions respecte al pressupost aprovat.

3.2.2. Pressupost definitiu i liquidació del pressupost: diferències

Donat que certes variacions ja estan incorporades en les columnes de modificacions i traspassos, el pressupost liquidat, respecte del definitiu, presenta només les següents desviacions:

a) Recursos:

- Clients factures pendents de formalitzar: d'acord amb el criteri comptable de reconeixement dels ingressos per contractes descrit a l'apartat b) de l'epígraf 2.4.1., l'IRTA aplica el mateix criteri en el vessant pressupostari. Entenem que tot i existir contracte en ferm, no procedeix liquidar pressupostàriament els drets fins que no es produeixi l'emissió de la corresponent factura.

- Ingressos anticipats: d'acord amb el criteri comptable referent al cobrament anticipat d'ingressos descrit a l'apartat a) de l'epígraf 2.4.1., l'IRTA aplica el mateix criteri en la liquidació del pressupost i no liquida els drets per ingressos cobrats anticipadament fins l'exercici següent, quan pressupostàriament caldria liquidar-los.

b) Dotacions:

- Despeses anticipades: recull les despeses de l'exercici següent pagades anticipadament que l'IRTA detreu i que liquida en l'exercici següent quan pressupostàriament caldria haver-les liquidat en el 1995.

- Interessos a pagar: recull els interessos acreditats i no vençuts, concretament del préstec de l'ICCA analitzat a l'epígraf 2.3.11, que l'IRTA liquida en el propi exercici 1995 quan pressupostàriament caldria liquidar-los en l'exercici següent.

Malgrat tot l'efecte final de les diferències que originen aquests criteris aplicats per l'IRTA es compensen en gran part amb la liquidació dels corresponents recursos i dotacions procedents de l'exercici 1994.

Cal remarcar que la liquidació del pressupost d'explotació presenta uns drets liquidats totals de 1.784,03 MPTA, davant d'un total d'obligacions concretes de

1.870,66 MPTA. Això suposa un dèficit pressupostari de 86,63 MPTA, principalment explicat per la partida de 80,54 MPTA, esmentada a l'aparta d) de l'epígraf 3.2.1. Si tenim en compte la regularització allà proposada per a aquesta partida, i el seu efecte en el total d'obligacions concretes, el dèficit es redueix a 6,09 MPTA.

3.2.3. Liquidació del pressupost i Compte de pèrdues i guanys: ajustaments

La columna dels ajustaments correspon a conceptes que es registren comptablement en el Compte de pèrdues i guanys, però que no són partides pressupostàries. En aquest cas es troben: les dotacions anuals o l'excés de dotació respecte a l'exercici anterior de les provisions per amortització de l'immobilitzat, per insolvències i per depreciació de cartera de valors; les variacions d'existències; l'aplicació de les subvencions de capital a ingressos recollida en el concepte "Aplicació article 22 Llei de Societats". A més, també es presenten determinades despeses del concepte "Altres despeses diverses", en concret, 5 MPTA de l'actuació relacionada amb aqüicultura descrita a l'epígraf 2.3.4, donat que pressupostàriament va liquidar-se per la totalitat com a dotació el 1994, el que és correcte, i comptablement es distribueix la despesa en diferents exercicis.

El total net dels ajustaments, és a dir, la diferència entre ajustaments de recursos i de dotacions, és de 105,87 MPTA, que sumat al dèficit pressupostari presentat, 86,63 MPTA, totalitza la pèrdua de l'exercici del Compte de pèrdues i guanys, de 192,50 MPTA.

3.3. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST DE CAPITAL

3.3.1. Pressupost aprovat i pressupost definitiu: modificacions i traspassos a l'explotació

S'ha verificat com la columna "Pressupost" coincideix en imports i conceptes amb el pressupost de capital aprovat per a l'IRTA per la Llei de pressupostos de la Generalitat. Com ja s'ha esmentat anteriorment, la liquidació no es fa per capítols i articles com el pressupost aprovat.

Les columnes "Modificacions" i "Traspassos a l'explotació" mostren bàsicament variacions incorporades per l'IRTA sobre el pressupost aprovat per diferents motius:

a) Traspassos a l'explotació: el total de traspassos a l'explotació, tant de recursos com de dotacions, coincideix amb el dels traspassos de capital de la liquidació del pressupost d'explotació. El motiu i criteri d'aquests traspassos ha estat descrit i analitzat a l'epígraf 3.2.1. referent al pressupost d'explotació.

b) Modificacions de recursos: cal diferenciar entre les que redueixen els recursos

del pressupost aprovat i les que els amplien:

- les modificacions que els redueixen són les dels conceptes "DARP: Aportacions al Fons Patrimonial" i "Deutes a llarg termini". La primera fa referència al retall general dels pressupostos de la Generalitat, d'acord amb la política de contenció de la despesa, i que suposa per a l'IRTA una modificació a la baixa de 67,20 MPTA. La segona representa l'autorització a l'IRTA, mitjançant la Llei de pressupostos de la Generalitat, per formalitzar operacions d'endeutament durant el 1995, fins a un límit de 100 MPTA, però que l'IRTA no ha tingut necessitat de formalitzar.
- les modificacions que els incrementen són conseqüència de seguir pressupostàriament el tractament comptable esmentat i analitzat a l'apartat b) de l'epígraf 3.2.1 i que finalment suposa la reducció dels recursos de capital en ser traspassats novament a explotació, excepte per la part minoritària que finalment finança actuacions de capital.

De la mateixa manera que s'ha esmentat en relació al pressupost d'explotació, s'observa com les modificacions, juntament amb els traspassos de recursos a l'explotació, originen un pressupost definitiu que el que representa realment és la liquidació del pressupost. En la liquidació del pressupost de capital es presenta, però, una columna de desviacions del liquidat respecte a l'inicialment aprovat, presentació que és la correcta per a una bona interpretació de la liquidació.

c) Modificacions de dotacions: entre aquestes modificacions cal remarcar la referida als "Projectes en curs R + D" que, a diferència de les "Despeses de R + D", que ja han estat traspassades a explotació, es liquiden en el pressupost de capital per 125,75 MPTA (en la liquidació del pressupost de capital del 1994, tal com s'ha esmentat a l'apartat d) de l'epígraf 3.2.1, es van liquidar pels projectes en curs 80,54 MPTA). Cal que, de manera similar que pel comentat en l'esmentat epígraf en relació a les "Despeses de R + D", aquesta partida de dotació, tractant-se fonamentalment de despeses i no d'inversió, sigui pressupostada i liquidada, juntament amb els recursos que la financin, en el pressupost d'explotació i no en el de capital.

3.3.2. Liquidació del pressupost i Balanç

Hem realitzat una conciliació entre les partides de recursos i dotacions de la liquidació del pressupost de capital respecte de les comptabilitzades en el Balanç de la que cal remarcar:

- la comparació entre les partides de drets liquidats del pressupost i la seva correspondència comptable en el passiu del Balanç pel que fa al fons patrimonial, als ingressos a distribuir en diferents exercicis i a altres comptes, ha resultat satisfactòria.

- els criteris de liquidació pressupostària i els d'imputació comptable en relació a les inversions en immobilitzat difereixen segons es disposi o no dels corresponents documents (comanda, contracte, certificació, factura, etc.). Així, si bé les inversions realitzades durant el 1995 són segons comptabilitat de 185,11 MPTA (tal com es detalla a l'epígraf 2.3.2), una part d'aquestes, 144,01 MPTA, en representar obligacions ja concretes durant l'exercici 1994 van liquidar-se en el pressupost de capital d'aquell exercici. La resta, 41,10 MPTA, es liquiden al pressupost de capital de 1995 que també inclou obligacions concretes de 116,95 MPTA, en relació a inversions comptabilitzades en el 1996, amb la qual cosa origina un total liquidat en el 1995 de 158,05 MPTA. Aquesta diferenciació entre comptabilitat i pressupost l'ha realitzat l'IRTA de manera correcta.

- l'import liquidat per la partida de propietat industrial es correspon amb les altes comptabilitzades a l'actiu en concepte de "patents i marques" de l'immobilitzat immaterial, però d'acord amb la recomanació feta a l'epígraf 2.3.1.2., aquestes altes són realment despesa i no inversió, amb la qual cosa, pressupostàriament, caldria liquidar-les en el pressupost d'explotació.

- els imports de la liquidació de les dotacions relacionades amb el CREAM i Mas Badia estan d'acord amb les aportacions fetes per l'IRTA segons els corresponents convenis signats entre les parts.

- l'import pel qual es liquida la dotació per amortització de préstecs es correspon amb el total de les quotes d'amortització que per al 1995 preveuen les pòlisses de préstec de l'ICF i l'ICCA (veieu l'epígraf 2.3.11.).

4. CONCLUSIONS FINALS: OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

4.1. CONCLUSIONS FINALS

Al llarg d'aquest Informe s'han assenyalat les observacions i recomanacions que resulten pertinents sobre els aspectes financero-comptables i pressupostaris més destacats de l'IRTA, algunes de les quals fan referència a determinats principis de legalitat que li són d'aplicació i a possibles millores a implantar en els procediments i el control intern.

Com a resultat de la nostra fiscalització dels comptes anuals, es pot afirmar que el Balanç i el Compte de pèrdues i guanys de l'IRTA reflecteixen adequadament el patrimoni, la situació financera i el resultat obtingut en l'exercici 1995 i comprenen la informació necessària i suficient per a la seva interpretació i comprensió adequades, de conformitat amb els principis i normes comptables generalment acceptats.

Pel que fa a les liquidacions dels pressupostos d'explotació i de capital s'ha

observat que la incorporació per part de l'IRTA de modificacions i traspessos entre el pressupost d'explotació i el de capital, amb la finalitat d'assolir un paral·lelisme directe entre les liquidacions pressupostàries i la comptabilització en el Balanç i el Compte de pèrdues i guanys, podrien arribar a afectar la seva comprensió i representativitat.

A continuació es remarquen aquelles observacions i recomanacions que d'entre les assenyalades al llarg de l'Informe considerem més rellevants.

4.2. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

1.- BÉNS ADSCRITS: VALORACIÓ, COMPTABILITZACIÓ I REGISTRE

L'any 1985, la Llei de creació de l'IRTA preveia la subrogació de l'Institut en la posició jurídica del DARP en relació a determinats convenis que aquest tenia signats amb diputacions, universitats, etc. Per això, establia l'adscripció a l'IRTA de determinats béns. El desembre de 1987 l'IRTA obté de la Secretaria General del DARP la relació de béns adscrits, segons el que s'establia a la Llei de creació. Aquesta relació, si bé diferenciava de manera molt detallada cadascun dels béns immobles, béns mobles i drets sobre altres béns, no en realitzava cap mena de valoració.

Aquesta Sindicatura de Comptes, en l'Informe de fiscalització de l'IRTA referent a l'exercici 1990, ja recomanava fer la valoració, a instàncies de la Direcció General de Patrimoni, i la comptabilització, de la totalitat d'aquests béns adscrits. Això donat que fins aquell exercici l'IRTA únicament havia valorat el béns mobles, mitjançant diversos criteris, per uns 207 MPTA, que d'acord amb l'antic PGC recollia dins els comptes d'ordre. En l'esmentat Informe es recomanava també la inscripció de tots aquests béns en el Registre de la Propietat, inscripció que l'IRTA ja ha dut a terme.

L'IRTA procedeix a la valoració dels béns adscrits, que realitza un dels seus enginyers agrònoms emetent, el desembre de 1993, un dictamen en el que es descriuen les 5 finques adscrites que es valoren i comptabilitzen per 363,58 MPTA. En relació a això cal esmentar les observacions i recomanacions següents:

A) Els béns immobles recollits en el dictamen de l'enginyer agrònom de l'IRTA, en comparació amb la relació de la Secretaria General del DARP, presenten certes diferències quant a l'extensió d'alguna finca i a l'existència de determinades instal·lacions.

Cal que l'IRTA estudiï aquestes diferències i en realitzi una relació i valoració per a dur a terme la possible regularització.

B) La valoració realitzada per l'IRTA es basa en determinats criteris que no estan

d'acord amb els principis i normes de valoració recollits en el PGC relacionats amb el cost històric i el valor venal.

La valoració dels béns adscrits hauria de realitzar-la un perit independent, aplicant el criteri del valor venal, i amb l'aprovació final de la Direcció General de Patrimoni.

C) Els béns mobles que en l'exercici 1990 apareixien en comptes d'ordre per uns 207 MPTA, no apareixen en l'actualitat en el Balanç. Això està motivat, tal com l'IRTA explica a la seva Memòria, perquè es tracta de béns antics i de segona mà, que actualment estarien totalment amortitzats. L'IRTA però, no disposa d'un seguiment d'aquests béns mitjançant inventari físic.

Cal dur a terme un inventari físic que, independentment de la seva comptabilització i total amortització (fets que de totes maneres calia haver registrat en el seu moment), permetés una comparació amb la relació inicial de béns mobles per tal de saber si encara existeixen, la seva ubicació i si encara són útils.

D) Les Diputacions de Girona i Tarragona van formalitzar les cessions d'ús o drets sobre determinats béns immobles a favor de l'IRTA mitjançant els corresponents convenis. Aquests qualificaven la cessió i els drets com a gratuïts, però originaven obligacions concretes a l'IRTA com l'enderroc i construcció de determinats edificis o instal·lacions.

Cal tenir en compte el cost que per a l'IRTA suposen aquestes obligacions i que representa el cost al que haurien de comptabilitzar-se dins l'immobilitzat immaterial aquestes cessions d'ús.

E) Els béns adscrits que l'IRTA comptabilitza els imputa a l'immobilitzat immaterial i la corresponent contrapartida comptable en els ingressos a distribuir en diferents exercicis.

Tot i presentar-los en el concepte de "béns adscrits", caldria recollir-los dins l'immobilitzat material, mentre que la contrapartida comptable, donat que els béns procedeixen de la Generalitat, hauria de ser el fons patrimonial, com a fons patrimonial adscrit. Tot això sense traspasar la contrapartida com a ingrés en el Compte de pèrdues i guanys i, per tant, assumint la despesa per l'amortització dels béns.

2.- DESPESES DE PERSONAL

En l'exercici 1995, l'IRTA ha aplicat un increment salarial del 3,5%, que correspon a l'establert en la Llei de pressupostos de la Generalitat per a aquest exercici. Tot i així les despeses per sous i salaris del Compte de pèrdues i guanys s'incrementen, respecte a les de l'exercici 1994, per sobre de l'esmentat percentatge legalment establert i això, bàsicament, per dos motius:

* Altes de personal temporal durant l'exercici 1995 com a personal de suport necessari per dur a terme aquells nous projectes originats principalment per la recerca contractual. Aquestes altes es financen amb els recursos captats dels clients que contracten a l'IRTA per dur a terme els nous projectes, o bé amb els recursos procedents dels ajuts de l'INIA, la CICYT, etc.

* Aplicació del conveni col·lectiu en relació als conceptes d'equiparacions de sous i triennis, canvis de categoria i de subnivell, complements, etc. La Llei de pressupostos per a l'exercici 1995 estableix que la determinació de les condicions retributives per sobre del 3,5% per l'aplicació de convenis col·lectius requereix els informes favorables dels departaments de Governació i d'Economia i Finances. L'IRTA no ha complert amb aquests tràmits d'informe, que ja havia recomanat la Intervenció General de la Generalitat en el seu informe referent a l'exercici 1994.

Per tant, l'IRTA ha de tenir en compte, en relació a les limitacions en l'augment de les despeses de personal, els tràmits d'informe preceptius establerts per la Llei de pressupostos de la Generalitat.

3.- ASSEGURANCES

De l'anàlisi dels preceptius informes de la Direcció General de Patrimoni, dels que han de ser objecte, d'acord amb la Llei de pressupostos de la Generalitat, la contractació i renovació de les assegurances, se n'extreu que, tot i que informen favorablement de les assegurances, l'IRTA no ha demanat l'informe de determinades assegurances, en concret, les referents a:

* dues pòlisses per la renovació tant de la responsabilitat civil dels immobles de Cabrils, com de les instal·lacions del Centre de Tecnologia de la Carn de Monells.

* 4 vehicles.

Pel que fa a les assegurances revisades, detallades a l'epígraf 2.4.6.2., la Direcció General de Patrimoni, tot i informar-ne favorablement recomana a l'IRTA replantejar-se assegurar a tot risc els vehicles de més de tres anys ja que en cas de sinistre o pèrdua total les companyies només pagarien el valor venal del vehicle.

4.- LIQUIDACIÓ DELS PRESSUPOSTOS: PRESENTACIÓ FORMAL, MODIFICACIONS I TRASPASSOS

A) PRESENTACIÓ FORMAL

Els pressupostos presentats per l'IRTA i aprovats per la Llei de pressupostos de la Generalitat responen a una estructura pròpiament pressupostària, és a dir, per capítols i articles, mentre que a l'hora de liquidar-los, l'IRTA no ha seguit aquesta mateixa estructura.

Cal que l'IRTA presenti les liquidacions pressupostàries d'acord amb l'estructura per capítols i articles del pressupost aprovat per llei.

B) MODIFICACIONS I TRASPASSOS: ORIGEN I TRACTAMENT

La liquidació dels pressupostos d'explotació i de capital inclouen modificacions i també traspassos d'un pressupost a l'altre que són incorporades per l'IRTA sobre el pressupost aprovat. Aquestes variacions les incorpora, d'acord amb l'específicament descrit als epígrafs 3.2.1 i 3.3.1, bé per evolucions i noves actuacions que es produeixen al llarg de l'exercici i que no havien estat previstes a l'hora de pressupostar, bé per tal de donar a certes partides pressupostàries un tractament d'acord amb els criteris aplicats en la comptabilitat del Balanç i el Compte de pèrdues i guanys.

Les evolucions i noves actuacions no previstes caldria presentar-les com a desviacions de la liquidació respecte al pressupost aprovat i no incorporar-les com a modificacions que generen un pressupost definitiu previ a la liquidació.

Les variacions incorporades per presentar un paral·lelisme entre els criteris comptables aplicats en el Balanç i Compte de pèrdues i guanys, i la traducció d'aquests en la presentació de les liquidacions dels pressupostos d'explotació i de capital, tot i que podrien considerar-se correctes, generen importants dificultats de comprensió i representativitat de les liquidacions del pressupost. Per això, d'acord amb els comentaris més específics recollits als epígrafs 3.2.1 i 3.3.1, caldria evitar-les.

A més, d'aquesta manera s'acabarà amb la gran similitud que en la majoria de partides s'observa, en la liquidació del pressupost d'explotació, entre el pressupost d'explotació definitiu i els drets i obligacions liquidats, fet que suposa que el pressupost definitiu representa el que seria realment la liquidació del pressupost, mentre que les modificacions i, en certes partides, la diferència d'aquestes amb els traspassos, representen les desviacions respecte al pressupost aprovat.

C) MODIFICACIONS I TRASPASSOS: EFECTE SOBRE EL PRESSUPOST APROVAT

Com a conseqüència de les modificacions i traspassos l'IRTA incrementa el pressupost d'explotació inicialment aprovat en 431,53 MPTA, fet que queda compensat, sols en part, pel decrement en el pressupost de capital de 265,33 MPTA. A més, cal remarcar que el pressupost d'explotació té un caràcter preventiu, d'acord amb l'article 30 de la Llei 4/1985, de 29 de març, de l'estatut de l'empresa pública catalana, però quan l'entitat rep subvencions corrents amb càrrec als pressupostos de la Generalitat, s'ha de delimitar el caràcter limitatiu de les dotacions que es financen amb les susdites subvencions que, per ser modificades, requereixen l'autorització del conseller d'Economia i Finances o, en cas de superar el 5% de les quantitats pressupostades, del Consell Executiu.

Cal que en aquests casos l'IRTA formalitzi els esmentats tràmits d'informe legalment establerts, tràmits que també recomanava la Intervenció General de la Generalitat en el seu informe referent a l'exercici 1994.

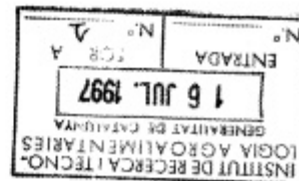
5. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS

A l'efecte previst per l'article 6 de la Llei 6/1984, de 5 de març, de la Sindicatura de Comptes, modificada per la Llei 15/1991, de 4 de juliol, el present Informe de Fiscalització fou tramès a l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries.

La resposta de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA), una vegada conegut l'informe, és la que es reproduïx tot seguit:

IRTA
Institut de Recerca
i Tecnologia
Agroalimentàries
Passeig de Gràcia, 44
08007 Barcelona
Telèfon (93) 487 56 68
Fax (93) 487 25 82

Sr. Jordi Petit Fontseré
Síndic de comptes
Plaça de Catalunya, 20
08002-BARCELONA-

Registria's i passi
AL SÍNDIC SR. PETIT
17/07/97
núm. interior 26

Senyor,

En resposta al seu escrit de data 11 de juliol de 1997 amb el qual ens transmetíeu els avantprojectes d'Informe 03/97-D i 20/97-D, referits a l'exercici 95 de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA), em plau acusar rebut dels esmentats informes i manifestar la nostra conformitat amb el seu contingut.

Us saluda molt cordialment,

Josep Tarragó i Colominas
Director General

Barcelona, 15 de juliol de 1997

Sindicatura de Comptes
de Catalunya

El Secretari General

RAMON PLANAS I FONT, Secretari General de la Sindicatura de Comptes de Catalunya,

C E R T I F I C O:

Que el present informe de fiscalització 03/97-D, relatiu a l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA), Fiscalització de regularitat, exercici 1995, és una còpia exacta de l'aprovat pel Ple de la Sindicatura de Comptes en la reunió que va tenir lloc el dia 24 de juliol de 1997.

I perquè així consti i tingui els efectes que corresponguin, signo aquesta certificació, amb el vistiplau del síndic major.

Barcelona, 29 de juliol de 1997

Vist i plau
EL SÍNDIC MAJOR

Sindicatura de Comptes de Catalunya
Jaume I, 2-4
08002 Barcelona
Tel. (+34) 93 270 11 61
Fax (+34) 93 270 15 70
sindicatura@sindicatura.org
www.sindicatura.org

Elaboració del document PDF: juny de 2003

Dipòsit legal: B-30406-2003